

11010

SERAFI PITARRA

Lo Trinch del Or

Comedia en quatre actes

Soler

Preu: 2 Pessetes.

AUMENT
TRANSITORI

UNIVERSITY OF TORONTO

LIBRARY

1911

1911

1911

1911

LO TRINCH DEL OR

Lo Trinch del Or

Comedia en quatre actes

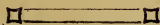
ORIGINAL DE

FREDERIC SOBÈR BUBERT

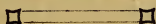
(SERAFÍ PITARRA)

(proced)

Estrenada al TEATRE ROMEA el día 16 de Octubre
de 1884

Primera edició

BARCELONA

IMPREMPTA DE SALVADOR BONAVÍA

PLASSA DEL PÍ, 5

1911

70 1907

1907

1907

1907

1907

1907

1907

1907

1907

Ningú podrà reimprimir ni traduir
aquesta obra sense permís dels hereus de
l'autor.

S'ha delegat pel cobro de drets de repre-
sentació a la *Societat de autors espanyols*.

Queda fet el dipòsit que marca la llei

1907

1907

1907

REPARTIMENT

PERSONATGES

ACTORS

SR. NADAL.	D. <i>Lleó. Fontova.</i>
SR. CANIVELL.	» <i>Isclé Soler.</i>
SR. VALENTÍ.	» <i>Faume Virgili.</i>
PLÀCIDO NADAL.	» <i>Joan Isern.</i>
FLORENCIO.	» <i>Frederich Fuentes.</i>
LLUIS PRATS.	» <i>Joaquim Pinós.</i>
DONYA RITA, esposa de Canivell.	D. ^a <i>Caterina Mirambell</i>
DONYA EULALIA, esposa de Valentí.	» <i>Eufemia Pallardó.</i>
MATILDE CANIVELL.	» <i>Carme Parreño.</i>
LOLA VALENTÍ	» <i>Caterina Fontova.</i>
JOAN, jardiner.	D. <i>Joseph Borrell.</i>
QUIM, criat de'n Canivell.	» <i>Fèlix Baró.</i>
SR. DURÀN.	» <i>Joan Molas.</i>

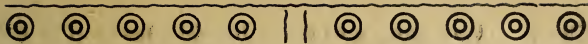

EPOCA ACTUAL

ACTE PRIMER

Un saló ben amoblat en casa Canivell. Xameneya a l'un costat—balcó a l'altre.—Portes laterals ab cortinatges. Sofà prop la xameneya. Capsa pera posar la llenya per entretenir drer lo foch. Taula redona. Porta al fons entre dos tocadors.

ESCENA PRIMERA

CANIVELL, donya RITA y QUIM.

(Al aixecarse'l teló, Quim estarà ajupat davant la xameneya. Donya Rita entrarà ab dos àlbums y algun altre objecte d'art, que'ls colocrà sobre la taula, sobre la qual hi hauràn esparramats alguns periòdichs. El senyor Canivell estarà fregant un dels candela-bros de sobre'l tocador.)

- RITA. Pero, home... ¿Vols ferme'l favor de treure aqueixos diariots de sobre la taula?
- CANI. Mira, Rita... et puch assegurar que'ls periòdichs son de molt bon gust sobre una taula...
- RITA. No't diré que no... pero serà quant no's tindrà rès més pera posarhi a sobre... ¡pero com jo tinch aqueixos dos àlbums, y aqueix objecte d'art de verdader mèrit!... Calla! ¿Sabs que hi fa falta?... un gerro artístich ab flors...

- CANI. Es veritat... a casa de les de Duràn n'hi ha un de *Fayense* qu'es magnífich.
- RITA. Lo qu'es pe'l dimecres que vé, jo't prometo que no hi farà falta. . ;N'he vist un á casa Cabot, Canals y Rovellat, que'm té robat el cor!
- CANI. (*Posant espelmes als candelabres.*) ¿Com que ja està decidit... els dimecres són el nostre día de recepció?
- RITA. Tots los dimecres... He enviat esqueles d'avís a totes les nostres coneixenses... per cert perfectament litografiades... eren del *Timbre Imperial*... que deyen: «Donya Rita Cortacans de Canivell, se quedarà a casa tots los dimecres.»
- CANI. Y díguesme: ¿perquè no hi posabes: «Lo senyor y la senyora de Canivell...» etc., etc.?
- RITA. ¡Déu te fassi bò!... Quànt s'anuncia que la senyora se quedarà a casa, ja se sobreentent que tota la familia s'hi trobarà... ¿Acàs tu y jo no formèm una sola ànima?
- CANI. Cert es... pero.. ja veuràs; a mi també m'agrada lluhir y donarme tono.
- RITA. ¡Què sabs tu!... (*A Quimet.*) Y donchs, Quimet, ¿y aquest foch?...
- QUIM. Ja està encès, senyora... ¡pero ja li dich jo que m'ha costat un trumfol
- RITA. ¡Està bé!... Ja't pots rêtirar. (*Quimet se'n va.*)

ESCENA II

Donya RITA y CANIVELL

- CANI. Uf!... quina atmòsfera més pestilent.. no hi haurà pas més remey que obrir el balcó.
- RITA. ¿Y ara, perquè?
- CANI. Cada volta que s'encèn aqueixa malehida xameneya, no's pot aguantar lo fum que hi ha en aquesta sala.
- RITA. Escolta.
- CANI. Què?

RITA. Una cosa qu'ara en aquest moment m'ha acudit. ¿Y si l'apaguéssim aquesta xameneya?

CANI. Bò! Tornemhi!

RITA. ¿Perquè? ¿Què vols dir? ¿Que potser ja he tornat a dir alguna tonteria?

CANI. ¡Y es clar que l'has dita, dòna! ¿Sempre pretens donarme a mi llissons de bon tò y de finura y tu, no sé, no entench que t'has pensat qu'es això de voler perteneixer a lo que se'n diu lo bon tò? ¿Que no ho veus que avuy encara que ja som a últims de Maig y que quasi ja estèm a punt d'anar a la nostra torra de Caldetas, fa molt mal día, plou, fa quasi fret, y'l no tenir avuy encesa la xameneya, essent lo primer dimecres que havèm de rebrer, seria molt mal vist?

RITA. Bé, vaja, si; ja ho veig; ja ho aniré sabent; dissimula.

CANI. Oh! ¡Dissimula, dissimula! Ara, vejàm.. ab lo parlar mateix, què't costa de mirarthi una mica Mira; pren una regla per' enrahonar que no costa rès y jo trovo qu'es una cosa que fa molt fi y molt boních. Fes allò qu'aquell jove arquitecte que fa cocos a la Lola ne diu superlatius: moltíssim, grandíssim, preciosíssim, pleníssim... Y creuho; la Matilde ja es una noya casadora, hem de mirar si li trovèm un partit brillant, un hereu rich y això de cap manera podrèm lograrho, si tu no t'esmenes en ser una mica més fina.

ESCENA III

Dits y MATILDE

MATIL. Mamà ja estich a punt.

RITA. Ja veig que t'has posat el vestit nou.

CANI. Oh! oh! oh! ¡Anèm molt macos, Matilde!

MATIL. Com qu'avuy es dimecres y es el nostre día de recepció

CANI. (¡Es divina la meva filleta!)

MATIL. Y com ahir vaig trovar a la Enriqueta ..

- CANI. ¿Qui es aquesta Enriqueta?
- MATIL. La senyora de Duràn... y'm va anunciar que avuy no faria falta .. y que'ns faria una visita.
- RITA. ¿Sabs si vindrán en cotxe?
- MATIL. Això si que no ho sé... com no li vaig preguntar.
- CANI. ¡Quin cop d'efecte si davant del portal de casa se parés un cotxe de luxe ab armes a les portelles .. y un lacayo ab libreal
- MARTÍ. ¡Y quin lacayo!... tan alt y gros .. ab una xupa fins als peus tota galonejada y ab un sombrero ab cresta.
- CANI. Y que sempre porta sobre'l bras el sobretodo del séu amo, y que'l segueix com una sombra...
(*Se sent trucar.*)
- RITA. Callèm... Han trucat.
- CANI. ¿Tan dejorn? No son més que les dugues.
- RITA. ¿Una visita? Vaig a empolaynarme una miqueta,
- CANI. Donchs jo... estrenaré la casaca.
- RITA. Matilde, tu fes els honors; tornarèm dintre un instant,
- MATIL. Està bé.
- RITA. Ah! Escolta, si es algun jovenet, li diràs: Vostè dispensi .. alguns encàrrechs que tinch que fer al servey... Y m'ho vindràs a avisar inmediateament. (*Donya Rita y Canivell se'n van.*)
- MATIL. ¿Qui serà que vindrà tant dejorn?

ESCENA IV

MATILDE y el senyor NADAL.

NADAL (*Desde dins.*) No hi ha necessitat d'ununciar la meva persona, soch un amich, un íntim de la familia y son per demés tants preàmbuls.
(*Sortint.*)

MATIL. Ah! ¡Es el senyor Nadall

NADAL. ¡Jo mateix, pimpollol lo mateix que arribo de Sant Gervasi. (*Posant un cistellet que porta a la mà, sobre la caixa de la llenya.*) Permètim que deixi aquest cistellet aqui sobre; es delicat lo que hi porto.

- MATIL. No ha asustat poch al méu papà y a la meva mamà; han cregut que hi había algú. .
- NADAL. Y era jo Y ¿ahont son aquets bons amichs?
- MATIL. Quan vostè ha trucat, el papà ha anat a posarse la casaca... negra, qu'avuy estrena
- NADAL. ¿Que va a algun casament, bateig o professó?
- MATIL. No... però...
- NADAL. Per mi no había de fer cap compliment... y aixó de posarse de pontifical per rebrem...
- MATIL. Oh! no es per vostè que se'l posa, ¡per vostè ray!... Però avuy es dimecres... y tots els dimecres el papà anirà encasacat.
- NADAL. Y ¿perquè tots els dimecres? ¿qu'es de l'ajuntament?
- MATIL. ¿Que no ha rebut l'esquela de la mamà?
- NADAL. ¿Una esquela? No.
- MATIL. ¡Ah, ja ho comprench! No l'haurà enviada més que a les families conegudes que viuen dintre de Barcelona.
- NADAL. He vingut pera parlar al teu pare d'un negoci d'importancia, y que, tal vegada, podria ser molt convenient per tu.
- MATIL. ¿Per mi?
- NADAL. Vamos a veure: ¿quans anys tens?
- MATIL. ¿Que no se'n recorda? Vintidós anys.
- NADAL. Bravo! bravo! y... aqui... inter-nos... digasme ab franquesa. (*Ab interés.*) ¿Encare no se t'ha presentat ví...?
- MATIL. ¿Qui vol que se'm presenti? ¿y a què?
- NADAL. Bah! bah! Una joveneta que té vintidós anys fets... que té un pamet... y un cosset... y uns ulls...
- MATIL. Dispensim... tinch algunes ordres que donar... Perdoni, senyor Nadal, hasta la vista (*El saluda y se'n va.*)

ESCENA V

NADAL y després CANIVELL y RITA

- NADAL. Vamos, em sembla que encare no té cap pretendent; he arribat a temps. (*Veyent entrar a ne'n Canivell y donya Rita.*) ¡Oh! ¡oh! l'amich

- Canivell... (*Abrassantlo.*) Donya Rita.. (*Li dona la mà*) Vostè sempre lo mateix qu'un ram de flors, cada día més *polla*.
- RITA. El senyor Nadal. (*Saludant ab fredor.*)
- CANI. ¿Que Déu el beneheixi! Ens ha assustat... ens habíem pensat que hi havia algu...
- NADAL. Si, ja m'ho ha dit la seva filla.
- CANI. (*Arreglant la corbata davant del mirall.*) Ja'm permeterà que m'acabi de fer la *tóilette*, es a dir, que m'arregli un poch.
- NADAL. Fassi, fassi, sense compliments, com si's trobés tot sol. (*Agafant el cistell*) ¿Be'm permeterà vostè, hermosa senyora que li fassi un petit obsequi?
- RITA. Ab molt gust
- NADAL. Son ous, ous frescos del méu galliner.
- CANI. Vostè es molt amable, sempre'l mateix.
- RITA. Sempre galant.
- NADAL. Y que'ls hi garantiso; miris, m'entretinch a escriure ab llapis sobre la closca de cada un, la fetxa del séu naixement, tan luègo com sento'l quiquiriquí de la gallina, corro cap allà, li prenc, l'agafo y li poso la fetxa, veu, a n'aquí n'hi ha quatre del divuyt, dos del dinou, aquell día les pobres gallines no estaban ponedores, però el vint.. ¡oh, el vint!.. se va portar gallardament; mirin, n'hi han sis de la fetxa del vint ..
- RITA. ¿Com podria pagarli? (*Cridant.*) Quimet!
- QUIM. (*Apareixent al fons.*) Senyora?
- RITA. Digues a la cuynera que col-loqui lo que hi ha dintre del cistell en'l rebost.
- NADAL. Sobre tot que sigui un rebost ben sech, y ben ventilat, aixís es conservan més... y'm farà l'obsequi de tornarme'l cistell. (*Quim se'n va.*)
- RITA. Y vostè... ¿sempre a Sant Gervasi? (*A Nadal.*)
- NADAL. Sempre allí; la ciutat no'm fa gayre felís... acostumat a viure a fora... ja ho sab, notari de Sant Feliu, allí hi vaig fer alguns quartets, y per això'm vaig retirar y'm vaig fer una caseta a Sant Gervasi, en el passeig de la Bonanova... ab algunes comoditats... y allí disfruta tranquilament d'una modesta renta de mil y

pico de durets... qu'encara que no es gran cosa... pero que jo que soch modest y econònich en tinch de sobres.

CANI. Efectivament... vostè disfruta ab les séves gallines .. ab los séus cunills... y sobre tot ab lo séu magnífich jardí.

NADAL. Oh! Sí senyor.. Tinch una col·lecció de roses... que no l'envejo a ningú. Crech que'n tinch de doscentes classes distintes.

RITA. Què diu, senyor Nadal? Tants rosers té?

NADAL. Oh! Y encara me'n falten . no tinch ni la *chromatel-là* ni la *centifolia cristata*.

CANI. (*Ab indiferencià.*) ¡Quina llàstimal...

NADAL. Però... ja'm faré aquest regalo per cap d'any quant cobri'ls interessos... aquest es el gasto més gran que'm permeto. (*Estornuda.*) Etxeml. (*Vent el balcó obert.*) ¿Aquest balcó obert? no me'n habia adonat .. ¿que li deixan es-professo.. vull dir espressament?

CANI. Sí, per que com la xameneya fuma tan. (*Tanca'l balcó.*) Ja ho veurà, aviat s'ofegará

NADAL. ¿Perquè no usan el sistema que jo vaig adoptar? Jo a Sant Feliu tenia uns fugons, que ni una *locomotora* feya més fum, donchs hi vaig col·locar un aparate d'allò més ingeniós.

RITA. ¿Y qu'era? ¿Perquè no pren assicnto? (*Tots s'assentan*)

NADAL. Un gran embut, no'm recorda bé si era de llau-na o de ferro-colat; això ho vaig posar una miqueta amunt de la xameneya y sortia per sobre d'ella... com uns tres pams y acababa ab una especie de molinet que voltaba segons el vent y feya molt bonich. No hi ha més inconvenient que si'l vent, era massa fort, el molinet queya, però s'hi tornaba a posar sense cap dificultat. Ja'ls indicaré qui fabrica aquets aparatos, que no costan mes que cinch duros.

CANI. (*Assentantse al costat de'n Nadal.*) No es gens car, però ja compendrà vostè... que no vivint en casa propia..

RITA. No tenim cap desitj de millorar una finca, qu' es d'un'altre, d'un amo, que li puch assegurar, no es gens amable ab nosaltres.

CANI. Però. . . ¿Que's fa vostè, senyor Nadal? Es tant car de deixarse veure

NADAL. ¿Què vol que li digui? Baixo de tart en tart a Barcelona, hi havia més de vuyt mesos que no hi havia posat els peus Quan ecsercia la carrera, era molt diferent, venia més sovintet, y may faltaba al establiment de vostès. no podia passar sense entrar al cafè de la *Conquista* a pendrer una tassetta d'aquell moka que vostès donaban.

CANI. ¡Quin plaga que n'hi ha de vostè!. (Sempre té la mania de parlar del méu antich cafè)

NADAL. Ja ho sab, donya Rita tenia la costum d'anar-men cap al taulell, y saludar a la distingida mestressa a la perleta de'n Canivell, com li deyan els parroquians.

RITA. Com se'n recorda.

NADAL. Vostè estava verdaderament encantadora, arrebatadora... ab màniga curta, ensenyant aquell braset tan modelat, tan ben tallats, era una preciositat ficada entre terrossets de sucre.

CANI. (*Impacient.*) Bé, bé; es inutil recordarse d'un temps que ja ha passat.

NADAL. No ho cregui y dispensim, amich Canivell, però la seva muller me havia girat una mica'l servell y no solsament a mi, sinó que tots els parroquians se la miraban ab goig.

RITA. (*Ab coqueteria.*) Vamos . . . senyor Nadal, em farà sortir els colors a la cara.

NADAL. (*Donant un cop d'amistat a la cuixa d'en Canivell.*) Y que'l séu marit ja ho sabia... quin pollastre.

CANI. Jo?

NADAL. Vamos, no fassi'l desentès, jo vaig observar que desde'l dia que va coneixe que la personalitat de la Rita tenia tanta atracció, l terrosos de sucre que posaban als platets, varen disminuir y en lloch de cinch, sols n'hi habian quatre y a voltes tres; ah, tunante.

CANI. ¡Quina interpretació tan poch fundadal . . . No era aquest'l motiu. Com sempre he sigut home d'ordre y econòmic y calculista sobre tot, si

no hagués adoptat'l sistema de la disminució.
¿Com hauria pogut ferme un capitalet de sei-
xanta mil dures?

NADAL. ¿Seixanta mil duros! .. Vamos, el felicito y me
'n felicito. Sobre tot quant vostès no tenen
més qu'una filla única, una pubilleta, que ja
ha arribat a l'estat de casadera

RITA. Vintidós anys, això ja'ns fa vells.

NADAL. Si... ens empenyen .. es lo mateix que jo'm
deya ahir al contemplar al meu Placidet.

RITA. Placidet?..

NADAL. Lo meu fill... lo meu únich fill.

RITA. Y es cert... vostè te un fill .. y hasta'm recor-
do que alguna vegada l'había portat ab vostè
al cafè.

NADAL. L'última vegada que'l van veure tenia vuit
anys. Jo li arreglaba la copeta d'estudiant...
(*A Canivell*) ab un dels tres terrossos de su-
cre... (*A donya Rita*) Vostè'l va fer entrar
dins del taullell y li va fer molts petons y
caricies... y li va regalar algun terrosset...
¿Se'n recorda?

RITA. Sí, sí; ara ho tinch ben present, era molt
mono, ¿què s'ha fet?... ¿ja deurà ser tot un
home?

NADAL. En efecte, ja ha posat el caixal del seny; ja
ho veu, a vint y sis anys... avuy es tot un le-
chunguino... y com que m'he empenyat que
tingui judici... el vull casar.

CANI. ¡Molt ben fet!

NADAL. Y ara mateix .. fa poch... al contemplar a
Matilde... la filla de vostès... m'ha ocorregut
el pensament...

RITE. (Aquet beneyt ens vol demanar la noya.)

NADAL. ¿No endavinen vostès?..

CANI. (*Aixecantse*) No. (Un jove que té un pare
d'una renta de... mil y pico de duros. Bon
partit per anar a Madrid... com diuhen.)

NADAL. Senyor Canivell... sense embuts. (*S'aixeca*)

CANI. (*Apartantse d'en Nadal.*) Uf!... Altra vegada
la xameneya que'ns asficsia.

NADAL. No hi fa rès; com que sense embuts..

QUIM. (*Anunciant desde la portu del foro.*) El senyor,

la senyora y la senyoreta de Valentí (*S'en va*)
CANI. (Ben vinguts, ja era temps.)
NADAL. (¡Mal vinangra, quíns impertinents!)

ESCENA VI

Dits, senyor VALENTÍ, donya EULALIA y LOLA

RITE. (*Anant a rebre a Eulalia.*) Quan li agraeixo la seva amabilitat, amiga meva. (*Besant a Lola.*) !Déu te quart, monona!

VALEN. (*Saludant.*) Senyora..

RITE. Séntinse. Canivell, un buscall. Quimet un tamboret pera la senyora.

(*Canivell tira un buscall al foch. Quim posa un tamboret sota'ls peus de donya Eulalia y se'n va.*)

NADAL. (*Sentantse al altre extrem.*) (Esperaré que se'n vagin aquets.. elegants. Sembla que acaben de sortir d'una escaparata.)

LOLA. ¿Y la Matilde?

EULA. ¿Que hauria sortit?

RITA. ¡Oh no! Estarà entretinguda tocant el piano; es tan aficionada a la música..

LOLA. Li vaig a dar una sorpresa; justament acabem de comprar dos nocturnos; y'ls walsos de Chopin; els llegirèm'en un moment.

EULA. Vés, filla meva. (*Lola se'n va.*)

ESCENA VII

Dits, menos LOLA

EULA. ¿Y, què tal? Deurà estar marejada ab tanta visita; sobretot avuy qu'es el sèu primer día de recepció,

CANI. (*Apoyantse darrera del sofà.*) Vostès son els primers; encara no ha vingut ningú. (*Indicant a Nadal.*) Aquest amich.. el senyor Nadal... un antich notari qu'habita actualment a Sant Gervasi (*S'assenta al costat de la seva dòna.*)

NADAL. (*Aixecantse y saludant*) Senyora... Senyor...

(*Se torna a sentar.*)

EULA. (*A Rita.*) Me sembla qu'es d'aquells que no s'incomodaràn per ningú Presentarse avuy, a ferli la visita, vestit d'aqueix modo... ab un gabàn, o no sé lo que es.

RITA. (*A Eulalia.*) Es un senyor de fora... com no està acostumat. . pero aviat se'n anirà.

VALEN. (*Que s'haurà aixugat els ulls varies vegades ab lo mocador.*) Aquí hi ha un fum que fa plorar els ulls... ¡quina xameneya!

CANI. Esperí, obriré'l balcó. (*L'obra.*) Ja li asseguro que are no'l sentirèm pas.

NADAL. Ab permís de vostès, em posaré'l sombrero. (*Se'l posa.*) Soch tan propens als costipats... de cap.

VALEN. Y ¿perquè no fan vostès lo que jo he fet? Tenía una xameneya que també m'omplía de fum el menjador.

CANI. Ah! ja, com el senyor Nadal, que va fer construir una especie de molinet de vent.

VALEN. Cà! no; he ideat y he fet construir una especie de ventilador absorbent, ab quatre canons. . y n'estich molt satisfet.

NADAL. Y. . ¿li ha costat?

VALEN. Quinse duros, tot arreglat y colocat.

NADAL. Donchs a n'a mi, senyor méu, sols me'n va costar cinch.

RITA. Bueno, bueno; deixemnos de ferreteria. (*A Eulalia.*) Y que n'estich de satisfeta de que s'hagin dignat honrar la nostra casa...

EULA. Vaig rebre la seva esquila, y no hauría faltat més sino que hagués deixat de complir ab vostès; nosaltres rebèm els dilluns, es un día distingit, més aristocràtich.

CANI. Que, ¿rebre els dilluns es més distingit que'ls dimecres?

EULA. Aixís ho diuen... els dilluns es més de moda...

NADAL. (*Vetaquí donchs perquè'ls sabaters fan festa.*)

VALEN. Diuen que a Madrid els ministres reben els dilluns... y ja veu...

CANI. (*Oh! oh! no ho sabia... també rebrem nosaltres.*)

(*Es passa un rato sense parlar. Nadal se moca ab estrèpit.*)

NADAL. (Ja m'hauré costipat. Son molt divertides y animades les visites d'etiqueta.)

RITA. ¡Y que n'estich de satisfeta de que s'hagi dignat honrar la nostra casa!

NADAL (Y van dos vegades que diu lo mateix.)

EULA. Hem enviat a buscar un cotxe... ¡fa un temps detestable!

VALEN Si, detestable!

CANI. Oh! Verdaderament detestable!

NADAL (¿Y es per això que's quedan a casa tot un día?)

EULA. ¡Quin final d'hivern!

CANI. Horrorós.

VALEN Vent, pluja y fanch... sinó acaba ab neu.

CANI. Si... vent... pluja y fanch...

RITA. Si... fanch, pluja, vent.

EULA. Si... vent, pluja, fanch.

NADAL. (Això es una recepció de fangueig, tant sols hi falta una brigada del Ajuntament. ¿Y que n'hi deurà haber per molt rato? ¿Que no se'n van? Ja comenzo a estar cansat) (*Torna a estar un rato sense parlar. Nadal se moca.*)

RITA. (*A Canwell.*) (Digues alguna cosa, home... ¡jo sola tinch que fer tot lo gasto.)

CANI (*A Rita*) (Bueno.) (*Alt*) Y... ¿que fan els cambis?

VALEN Tinch entès que van cap per ball. .

CANI. (*Content de trobar una idea.*) Ah!

VALEN (Què?

EULA. (

CANI ¿Saben lo que ha succehit en lo camí de ferro de Tarragona?

EULA, No!

CANI. Una desgracia horrible. (Va bé per'animar la conversació.)

EULA. ¿Que hi han hagut desgracies personals?

CANI. Se creu que no; un tren de carga, venía ab botes de petroli, sembla que de la màquina ha saltat alguna espurna y el petroli s'ha inflamat era de nit, no feya lluna...

NADAL. *Y sin embargo llova.*

QUIM. (*Anunciant desde'l foro.*) El senyor Duràn.

TOTS. ¡El senyor Duràn!

- CANI. (*Mirant pel balcó.*) Y ab el séu carruatge propi, ab armas y el lacayo...
- RITA ¡Quina ditxa!
- CANI. ¡Quina honra! (*A Nadal.*) Treguis el sombre-ro, home.

ESCENA VIII

Dits y el senyor DURAN

- RITA. Ja'ls tenim aqui, Canivell, corra, un altre tamburet. . un altre boscall al foch. . (*Entra Duràn.*) Oh! Senyor de Duràn, vostè per aqui, y... ¿la seva senyora?
- CANI. (*Ab expressió.*) Senyor de Duràn, fassim l'obsequi de pendre asiento.
- NADAL. ¿Encara més visites? Y com s'adulen... Esperaré que tots se'n vagin. (*Tots s'assenten.*)
- CANI. Quant li agraheixo que, a despit del mal temps, s'hagin pres la molestia.
- DURAN. Mil gracies; la pobre Enriqueta se ha sentit malalta, y no ha pogut tenir el gust de poguerme acompanyar. Per altra part el temps es tant dolent...
- EULA. ¡Oh, dolent, infernal!
- DURÀN Vent, pluja, fanch y hasta crech que tindrèm neu.
- CANI. Sí; vent, pluja, fanch...
- NADAL. (*Ja tornèm a enfangarnos.*)
- RITA. Afortunadament vostè té carruatge propi.
- DURÀN La meva Enriqueta diu que no li fóra pas possible passarsen; diu que avans de no tenir-ne, valdria més menjar pa sech.
- RITA. (*Rihent.*) Oh! oh! oh! pà sech!
- DURÀN Es una manera d'expressarse...
- CANI Oh; ja'ns fem càrrech... no he tingut may el guts de menjar a casa de vostès, pero estich segur...
- DURÀN ¡Espero que tindrèm el gust de tenirlo a dinar qualsevol día!
- CANI. Oh!... gracies, mil gracies; accepto la seva galant y espontànea invitació.

- NADAL. (Y tal espontànea; ell mateix s'ha fet convidar.)
- RITA. (Canivell es d'una indiscreció. .) (*A Eularia.*)
¡Quín sombrero més monol
- EULA. Es de la Joana Valls; modelo de París.
- RITA. No hi ha com ella; es la millor modista de sembreros.
- DURÀN. Aixís ho diu la méva Enriqueta, y encara qu'es algo cara, preferiría menjar pà sech a privarse de la seva modista.
- RITA. Jo també.
- NADAL. (Sempre pensa ab els rosegons de pà... Y com plou. .)
- DURÀN. Quín temps, Déu méu, quín temps tan impropi de la estació.
- VALEN. ¡Un temps infernal, quina llástima'm fan els que van a peul
- NADAL. (Y jo que no tinch paraigua...)
- CANI. (La conversació va desmayant.) ¿Coneix, senyor Duràn, l'incident del ferro-carril de Tarragona?
- VALEN. Oh; es una cosa que fa posar els cabells de punta. Me sembla estar veyent aquell volcàn de foch; ja se bé, com el petroli es un combustible del més combustibles.
- CANI. En càs d'epidemia, això sol podria ser sufficient per desinfectar l'admòsfera.
- VALEN. Pero ara fassis càrrech, si en lloch d'un tren de carga hagués sigut l'expres. (*Rato de silenci.*)
- NADAL. (Ja't dich jo que son divertits los dies de recepció, sempre lo mateix.)
- VALEN. Es estrany. . pero sento un fret... una corrent d'ayre; verdaderament me gelo
- NADAL. (*Estornudant.*) Etxèml .. (*Crevent que li han dit algo*) Gracies, es aquest balcó obert
- RITA. Canivell, amich méu; ¿vols ferme el favor de tancar el balcó?
- CANI. Al moment, pero'l fum no tardarà a moles-tarnos. (*El tanca*)
- DURÀN. ¿Que llesa fum aquesta xameneya? ¿perquè no fan vostès lo que jo he fet? tenfa una xameneya en el méu despatx, que també fumaba ..

QUIM. (*Anunciant desde'l fons.*) Lo senyoret don Florenci Villadecamps.

NADAL (*Decididament, això serà una professó.*)

ESCENA IX

Dits y FLORENCI

CANI. (*Dirigintse a trobar a Florenci*) ¡Hola, pollo!

FLO. (*Saludant.*) Senyores, senyors.

CANI. Fassim l'obsequi de pendre assiento.

FLO. (*Acostantse a la xameneya.*) ¡Quín temps, quín temps!

CANI. Desastrós, infernal.

NADAL. (*Vamos, altra vegada el vent, la pluja, el fanch. Ja'n tinch prou, Aixecantse.*) m'estimo més tornar.) Adéu, Canivell. Senyores, senyors.

CANI. (*Ab indiferencia.*) Se'n và? Vaja, passihobé.

NADAL. (*Acostantse a Canivell.*) ¿Vól ferme'l favor sense que ningú s'incomodi de ferme donar un paraigua? (*Canivell alsa l'espatlla y va a buscar un paraygua y'l tira a terra darrera séu, fent senya a Nadal que'l culli.*) Senyores, senyors Vaja; na hi ha més; per parlar del méu projecte no tinch més remey que tornar d'aquí una estona. (*Se'n va.*)

ESCENA X

Dits, menos NADAL

CANI. Y bé, jove; ¿què sab de nou? ¿No té rès pera contarnos? Vostè, un home de mon, un jove a la moda.

DURAN. (*Veyent que porta jaqué.*) Vostè sempre elegant. ¿Que vé de passeig.

FLO. No, he estat de judici oral, hem celebrat un consell de familia.

RITA. Què diu? ¿Un consell de familia?

FLO. Sí, senyora; un consell patriarcal, pero... ¿que

no ho saben? Ja tinch vint y tres anys ben cumplerts.

VALEN. Bé y què?

FLO. Tenteríes! ¿que hi volen fer? Jo soch d'una manera especial. Soch horfa com vostès no ignoran y'ls meus papàs me van deixar una renda de cinquanta mil rals.

CANI. Bon bocado.

VALEN. Bonich passament.

FLO. Els meus tutors me varen dir: Bé, Florencio; vamos a veure com te portes. pots disposar de lo qu'es ben téu, y ab un any vareig gastar més de sis mil duros.

CANI. Diantre... diantre... Sis mil duros.

FLO. Sí, no puch negar qu'he tingut lcs mans algo foradades, pero'ls hi he dit: Senyors, 'ls prometo que faré bondat, m'arrepentixo, olvidaré al còs de ball, a tot el còs de ball. . y l'any que vé'ls hi juro que no necessitaré més que quatre mil duros.

CANI. Però això encara es molt més que l'import de la renda.

VALEN. Com que no li produheix més que dos mil cinch cents duros.

FLO. Bé, procuraría quedarme a Igualada.

CANI. (Es un gaspillador.)

FLO. Els meus tutors no s'hi van conformar, y han cridat un consell de familia, 'ls patriarques dels Villadecamps. Jo m'hi presentat allà per dir-lis que jo tenia precises necessitats... certs compromisos, y que al fi tot era ben méu, però... ¿creurien que tan sols volen donarme cent duros mensuals?... Oh, això es la tirania.

VALEN. Donchs, a mi'm sembla qu'un jove com vostè ja'n té prou.

FLO. Allavores el que presidia'l consell, un senyor gras y vermell de cara, ab veu de campana escardelada m'ha dit: Florenci, càsat. Recòrdat que ja ets un home, tórnat virtuós, retingut, econòmich, y'ls tutors y la familia t'ho entregaran tot.

CANI. Això es molt ben pensat

DURAN. ¿Y què va contestar vostè?

- FLO. Veyent que no hi había altre sortida, he significat al President que'm volir casar ab la seva filla, tot desseguida, a corre cuita, al sortir d'allí. (*Tots riuen.*)
- CANI. (Té ingeni, pero es un mal educat.)
- FLO. Casi, casi diria; que se sent fortó de fum.
- CANI. És el balcó.
- FLO. Donchs miri, jo hauria cregut qu'era la xame-
neya.

ESCENA XI

Dits, MATILDE y LOLA, ab un diari a la ma

- MATIL (*A Duràn.*) Ay!... Ay! ¿Y la Enriqueta?
- DURAN. S'ha quedat a casa.. la migranya...
- FLO. (Son divines aquestes dues noyes, sobre tot la morena, però la rossa, oh! la rossa sobre tot.)
- RITA. Creya qu'estaria tocant'l piano.
- LOLA. Estabem mirant la *Moda elegante*.
- MATIL. Mira, mira, mamà, quin abrich més preciós (*Ense yantli'l periddich.*)
- LOLA. Com que es'l que jo'm vull fer.
- MATIL. Jo també.. 'ns'l farèm igual.
- EULA. Veyàm.
- RITA. En efecte, es elegant del tot.
- DURAN. Permetim.. permetim. (*Mirant el dibuix.*) Calla, precisament acabo de comprarnen un per la Enriqueta, a casa'n Robert, carrer de Fernando, 'l tinch abaix dins del carruatge.
- EULA. Y ¿es de molt preu?
- DURAN. Crech que m'han dit cinquanta duros.
- CAN. (*A la vora de la taula y mirant els albums*) Massa car
- VALEN Efectivament, massa car.
- RITA. Tal volta simplificant la guarnició..
- MATIL. Oh; no, mamà; si's simplifiqués no faria gens d'efecte.
- LOLA. Sí s'hagués de simplificar, valdria més suprimir l'abrich
- EULA. No veig més qu'un medi. Sí'l senyor Duràn'ns

fés l'obsequi de dir a la seva senyora que'ns el deixés.

RITA. Podriam tréure patró y ferne dos iguals a casa, y així nò resultaria tan cara.

MATIL. (D'iguili, senyor Duràn; no se'n descuidi.

LOLA. (DURAN. Ab molt gust, y crech que tindrà una satisfacció; ¿l volen veure? faré pujar al lacayo.

RITA. No s'incomodi, mil gracies. Ja tindrèm'l gust de passar per casa de vostès.

CAN. (Ja volia que vegessim al séu lacayo, 'l qu'ha pres perque li porti l sobretodo; quin home més fàtuo.)

DURAN. (*Aixecantse.*) Ab lo permís de vostès.

CAN. ¿Ja'ns deixa?

DURAN. Tinch molts compromissos; luego m'esperen en el Cassino

FLO. Jo tinch qu'arribarme a Sarrià, vaig a buscar una berlina.

CAN. ¿Tot un cotxe per vostè sol? Perqué no agafa'l ferro-carril? Es més econòmich y més breu.

FLO. Bravo, senyor Canivell, li asseguro que a la primera vacant del méu consell de familia, l' haig de fer nomenar a vostè.

CAN. ¿Y perqué no? ¿què's pensa que no hi faria bon paper o que l'aconsellaria malament? Y també jo li diria com lo President.

FLO. Sí, aquell panxa contenta.

CAN. Casis, Florenci, casis.

LOLA. Sí, casis. (*Apart a Matilde.*) Y aixís donaria una *Soirée dansante*.

MATIL. Oh, sí ¡casis, Florenci! Fassins aquest favor.

FLO. (Y ab quins ullets me miren aquestes dues colometes.) Ho pensaré, senyoretas. m'hi pensaré. (*Miran tles ab expressió.*)

DURAN. Com que, senyores... y senyoretas... als peus de vostès .. senyors...

CAN. Fins a la vista; als peus de la Enriqueteta.

RITA. Que s'alivie la seva senyora.

DURAN. Gracies, gracies.

VALEN. Jo vindré ab vostè.

FLO. Senyores y senyoretas (*Donant la mà a Matilde.*) M'hi pensaré. (*Donant la mà a Lola.*)

Els hi prometo (*Se'n van Duràn, Florenci y Valentí.*)

MATIL. (*A Lola.*) Vina, tinch qu'ensenyarte algunæs chucheries.

EULA. Anèu pero no hos entretinguèu massa.

LOLA. No, mamà Anèm, Matilde. (*Se'n van*)

ESCENA XII

CANIVELL, Donya RITA y Donya EULALIA

RITA. Que afortunada es l'Enriqueta Duràn. Cor que vols, cor que desitjes. Ha sigut molt ditxosa

EULA. Perquè?

CANI. ¡Ah, senyora! Perquè s'ha casat ab un home qu'ens pot cubrir a tots d'or.

EULA. Sí? Donchs ara que vostès parlen d'aquest nou casament, serà oportú que diga quin es l'objecte d'aquesta visita, pera ferlis una confiança; com vostès son els nostres millors amichs y'ls més antichs. Es qüestió d'un partit per la Lola.

CANI. ¡Hola, hola! continui, continui.

EULA. Per ara no ha passat de l'estat de projecte; se tracta del jove arquitecte, Lluís Prats.

CANI. Ah! Aquell jove que sempre va ab un paper caragolat a la mà, com lo gegant.

RITA. Ah, sí; l'he vist ab frecuencia a casa de vostès; es molt guapo... sembla simpàtich.

CANI. Verdaderament. No té mal físich.

EULA. Te molta y bona clientela, y un capital d'uns vint mil duros, la tercera part del dot que nosaltres senyalarèm a la Lola.

RITA. Lo mateix que nosaltres donarèm a la Matilde.

CANI. Si les coses van bé.

EULA. Sembla que la Lola no li desagrada; nosaltres no som ambiciosos, lo que busco y lo que pretench es la felicitat, la ditxa de la meua estimada filla.

CANI. Ah! Això es justíssim.

- RITA. Això val més que tots els millóns. Canivell.
- CANI. Jo't diré. Si's poden juntar les dos coses; els diners may fan nosa, jo crech que la felicitat y la riquesa poguentse agermanar..
- RITA. Quín dia serà aquell que'ls homes deixaràn de ser ambiciosos; sols pensen ab l'or, en ser richs No sé; vos heu tornat d'un modo que en no sentint lo trinch de l'or.
- CANI. ¡Pero si es aixís, senyora! ¿Sab allò de les comedies de màgica que ab la Redoma encantada o ab una Pota de cabra se fa sortir tot lo que's vol de sota terra y se fan miracles y un que surt pobre li cau lo vestit y tot plegat se trova vestit de princep? Donchs allò que en les comedies de màgica es una mentida que se l'han empecada els poetes, ab l'or es la veritat pura. Tingan forsa y faràs tot lo que vulgas Si ets lletja, et diràn guapa; si ets dolenta, et diràn bona; si robes, te diràn que fas negoci; tothom té respectarà, perquè l'or té això que sembla que va lleansant polsaguera d'or al entorn d'ella y tot ho daura. L'home que te diner ho te tot; y sempre em recordaré per anys que visqui, que tot un istiu me vaig ventar ab un ventall d'aquets que vènen per dos quartos, que deya:
- Niña; un hombre sin dinero
es música celestial,
es un bruto, un animal,
un tonto y un embustero.
Es qual sin parche pandero,
es un tonto, un mentecato
que no tiene fino trato,
ni sabe de enamorar,
ni se puede presentar
por testigo de un contrato.—
- RITA. Ah! Ah! ¿Ha vist que bé'l sap de memoria.
- EULA. No, y que per altra banda, ja te la seva rahó.
- CANI. ¡Si'n té, diu! (Jo quan vaig llegirlo va ser quan vaig comensar a dar ménos terrossets de sucre pera fer fortuna.)
- QUIM. (*Ab una capsa de cartro.*) Senyora, de part de donya Enriqueta Duràn.

RITA. ¡Ah! Es l'abrich nou; digasli que gracies.
Col·local aquí.

(Deixa la capsa sobre la taula. Quím surt.)

EULA. Si'm permet, passaré en el séu quarto y tallaré
els patrons mentres l'esperaré.

RITA. Vostè mateixa, no trigaré jo a reunirme ab
vostè. *(Donya Eularia pren la capsa y se'n va)*

ESCENA XIII

CANIVELL, donya RITA y després QUIM

RITA. Ja son les cinch y'm sembla que no vindrà
ningú més. Ja's podria apagar el foch.

CANI. Es el millor remey pera evitar la molestia de
la fumeral

RITA. *(Cridant.)* Quim! Porta la cafetera.

CANI. Jo vaig a buscar més aigua. *(Se'n entra a dins.)*

QUIM. Aquí te la cafetera.

RITA. Molt bé; agafa'ls molls. *(S'aixeca el vestit de
davant y se l' agafa ab agulles.)*

CANI. *(Entrant ab dos ampolles plenes d'aigua.)* Esperat,
Es precis, avans de tot, apagar el buscall del
fons. *(Tots s'agrupen davant de la xameneya.)*

ESCENA XIV

Dits y NADAL

NADAL. *(Mirant.)* Gracies a Déu qu'estan sols; ja no
veig a ningú de fora casa.

CANI. *(El ximplet de'n Nadal.)*

RITA. (¡Ara'ns farà la proposició del casament... Ne-
ci!) Tenim molt que fer... estèm tan ocupats...
Quim, deixans sols. *(Quim se'n va emportantsen
la cafetera.)*

CANI. ¿Vostè deurà venir a buscar el cistellet? No
valia la pena de que s'incomodés, l'hi hauriem
enviat.

NADAL. Gracies, tantes gracies, no tinch cap pressa...
no es pas tan distant l'estació del ferro-carril.

- CANI. ¿Se'n va cap al carril? Allavores no li dich si desitja descansar.
- NADAL. Sols tinch que dirli una paraula; hi aniré per el camí més dret, sense cap embut, quan més aviat millor. La filla de vostès, es hermosa, joveneta, elegant, instruhida, ben educada...
- CANI. Dispensim si ..
- NADAL. Vostès son honrats, antichs amichs méus.. en ff, tota la familia m'agrada.
- RITA. (Quin posma... qu'es pesat.)
- CANI. Estich orgullós de lo que vostè'ns diu, però la posició, la fortuna personal de'n Plàcit... del séu fill ..
- NADAL. Oh; es magnífica, bastant rodoneta...
- CANI. Ja me'n faig càrrech.
- NADAL. Lo tio d'en Plàcit, cusí de la máre d'ell y muller meva, Déu l'hagi perdonada, va anar a Amèrica y va fer una gran fortuna. Com qu' aquest tal tio d'Amèrica tenia una germana pròpia, vella y soltera.
- RITA. (¿Que se'ns endona?)
- NADAL. Ni'l noy ni jo havíem pensat may que'ns deixés rès a nosaltres; però a la *cuenta* estava, no sé perque, molt renyit ab la seva germana, y are, ha mort, no deixant a n'ella ni mitja malla; y no tenint cap més parent, ha deixat hereu de tots sos bens, a n'el méu fill.
- CANI. ¿Y què?
- RITA. Que li ha deixat una fortuneta de més de dos cents mil duros. (*Donya Eularia qu'anaba a sortir escolta y's deté.*)
- CANI. ¡ Dos cents mil duros! ¿Què diu ara?
- RITA. Més d'un milló de pessetes.
- NADAL. Més .. y ja veuhen que'n Placit té una regular posició personal.

ESCENA XV

Dits y donya EULALIA

- EULA. (Com que lo séu fill poseheix més d'un milló.)
- CANI. (¡Un milló!) Pero, assentis, home de Déu; no estigui incòmodo. Vaig a encendre el foch.

RITA. (*Agitada.*) Un buscall... Canivell... dos... tres... Tingui, senyor Nadal... posi els peus sobre aquest tamboret...

(*L'hi acosta y's treu les agulles que li retenien la falda del vestit.*)

NADAL No s'incomodi... tinch que anarmen cap a la estació de Sant Gervasi.

CANI. Oh! Allí ray que ja esperen als personatges.

NADAL. Sí; molts cops toquen la campana quatre vegades.

RITA. Oh! No'ns deixi ab tanta precipitació La proposició que vostè ens ha fet, ens ha sorprés de tal modo... ens ha conmogut de tal manera. .

CANI. Es que nosaltres, com amichs antichs... com veraders amichs, d'aquestes amistats que may s'olviden.

NADAL. Ja ho crech, un parroquià tant constant del Cafè de la Conquista. Pero pera casarse, es precis que la jovenalla es conegui. ¿Ahont podrien veures ab dissimulo y sense que coneguessin?...

CANI. Vamos a veure.

RITA. Busquèm el medi.

CANI. Al Parque... al passeig de Gracia...

RITA. No, a casa els senyors de Durán; estima molt Matilde la Enriqueta; dintre poch donaràn una gran *soiree*; un gran ball, ab motiu del Sant del senyor y del hereuhet.

CANI. Y nosaltres els farèm invitar

NADAL. Perfectament, aixís ab dissimulo es veurán... ballaràn junts . es parlaràn . s'agradaràn... y bravo, bravo... queda tot arreglat.

EULA (¡Ja ho veurèm, si s'agradaràn!)

NADAL ¿Y'l méu cistell?

CANI. ¡Deixis de cistells! Nosa'tres mateixos tindrem l'honor d'enviarli o de portarlo personalment.

NADAL ¡Vostès son molt amables! Con que... fins que 'ns tornèm a veure.

RITA. ¿Com s'entén, deixarnos? Vostè no'ns pot abandonar tan prompte.

EULA ¿Tan mateix se'n va, senyor Nadal?

NADAL. Apenes tindrè temps; arribaré justet a la estació, y si per casualitat no repara en mi aquell mono que s'espera...

EULA. Permetim; tinch lo cotxe que'ns espera.. anèm pel mateix camí... ¿Be'm farà l'obsequi d'ocupar l'assiento del méu marit fins a l'estació?

RITA. Oh! El senyor Nadal acceptarà; es el prototipo de la galantería.

EULA. Fassim l'obsequi del seu bras, senyor Nadal... de pas avisarèm a Lola, la meva filla.

NADAL. Permetim: lo sombrero.

CANI. (¡Més d'un milió!)

RITA. (¡Més d'un milió! Quin bon partit per la Matilde.)

EULA. (¡Més d'un milió! Quin bon partit per la Lola.)

NADAL. Endavant donchs, senyors.

(*Donya Eularia del bras de Nadal, surten.*)

EULA. Fins a la vista.

RITA. (¡Un milió!) (*Un a cada costot.*)

CANI. (¡Un milió!)

RITA. (¡Dos cents mil duros!)

CANI. (Això, a n'el sis per cent, dóna...)

(*Se posa a contar ab los dits.*)

RITA. (Això pot donar de renda...)

CANI. ((*Els dos a la vegada y un a cada costat.*)

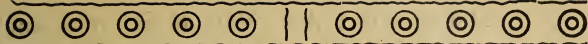
RITA. (

CANI. Lo quart de deu, es dos; lo quart de dotze, tres; lo quart de setze, quate...

RITA. Quatre per set, vint y vuyt; cinch per sis trenta; quatre per dotze quaranta vuyt...

(*Va baixant lo teló.*)

ACTE SEGÓN

A casa del senyor Duràn, en dia de festa. La distribució escènica a gust del director.

ESCENA PRIMERA

FLORENCI y DURAN

FLO. Si; verdaderament brillant. Aquesta es la frasa, *señor mto*, y cregui que'l felicito de totes veres. Y, ara, aprofitant aquets petits moments en que podèm trovarnos sols dins de la festa, li tinch de demanar un favor.

DURAN. Parli, Florenci.

FLO. Jo'm trovo ara, com ja vostè deu saber, que els curadors m'han rebaixat la cuota que jo percibía cada any, al extrèm de que ara per poder tenir caball, he près un determini.

DURÀN. ¿Y's pot saber quin es?

FLO. Si, senyor: casarme.

DURÀN. No ho trovo pas mal pensament. ¿Y te ja triada la nuvia?

FLO. Precisament pera triarla, es per lo que jo necessitava parlarli. ¿Vostè coneix a la familia dels Valentí y a la familia Canivell?

DURÀN. De tota la vida.

FLO. ¿Y donchs, què tal, que li semblan a vostè la

Matilde y la Lolita? Vull dir si sab a quant ascendeix lo dot que té cada una d'elles?

DURÀN. La Matil... si, ara me'n recordo. La Matilde tindrà de dot xexanta mil duros

FLO. Ah! ¿Xexanta mil duros? ¿Que guapa es, eh, la Matilde?

DURÀN. ¡Oh! Guapíssima. Això es lo que deya ara.

FLO. ¿Y l'altra? ¿Sab vostè o ha sentit a dir quina... quina cantitat es la que'ls seus pares donen a l'altra?

DURÀN. Crech... es ha dir crech... no n'estich ben segur. Ara hi penso. A la Lolita lo sèu pare em va dir que li daría setanta mil duros.

FLO. Hola! ¿Ès a dir donchs que la Lolita té deu mil duros de dot més que l'altra.

DURÀN. Miri, de xexanta a setanta...

FLO. Si, van deù Oh! ¿Que guapa es la Lolita! ¿No li sembla que es encara més graciosa y simpàtica que la Matilde?

DURÀN. No la trovo mala elecció. Però, ¿y si ara se trovés vostè ab una dificultat?

FLO. Còm? Quina? Díguila.

DURÀN. Com jo tinch aquest diable de poca memoria, are'm recordo de que una d'aquestes dugues noyes està compromesa.

FLO. Malo.

DURÀN. ¡Y, vegi si es particular! No podré dirli quina.

FLO. Home, això si que'm posa en un verdader conflicte, perque, francament... anarhi y corre jo lo perill de que'm donguin un desaire...

DURÀN. ¿Me vol creure a mi?

FLO. Digui.

DURÀN. Observi. Les dugues son al ball. Miri bé quina es la que balla més constantment ab un mateix jove y conti en que aquella te de ser la compromesa

FLO. ¡Te rahó! Piramidal! Sublim idea Miri, en aquest mateix moment vaig a comensar a observarho Gracies per tot, senyor de Duràn. Fins a la vista (*Se'n va*)

ESCENA II

DURAN sol

DURAN. Vaja, 's veu que no hi ha rès que desperti y aixiribeixi més qu'això de sentir el soroll del or. Aquest jove per un cantó buscant a les dugues noyes, y les dugues noyes y'ls pares buscant per un altre a n'el fill del senyor Nadal. Me sembla que ja tenim joch y diversió per tota aquesta vetlla

ESCENA III

PLACIT y LLUIS

LLUIS Oh, Plàcit. ¿Tu aqui al ball?

PLA Lluís! ¡Bé, home; bravo!

LLUIS. ¿Quan has arribat?

PLA. Avuy.

LLUIS. ¿Y avuy ja ets aqui al ball?

PLA. Per exigencia del meu pare.

LLUIS. Bé, home, bé; me'n alegro.

PLA. ¿Y tu, noy, com anèm? ¿Què tal les carteles y les cornises y'ls fonaments? Prosperen?

LLUIS. Per ara, tal qual.

PLA. Oh! ¡Com me'n alegro!

LLUIS. Ho crech, Plàcit, ho crech.

PLA. Creuho; t'estimo. Sempre'm recordaré de que que tu'm vas salvar la vida.

LLUIS. Bò! ¿Ja hi tornèm?

PLA. Y no per això sol, sino perque ets un caràcter excelent y un bon cor y un home digne, estich disposat a fer per tu, lo que per ningú més del mon faria, esceptuant lo meu pobre pare.

LLUIS. ¡Oh, Plàcit! ¡Que bò y generós ets! Gracies, mil gracies. Però, y tu, ¿què tal? ¿Tens lo cor lliure encare?

PLA. Ah! Si, fill, si Lliure com aquells galls de ferro que hi ha al cim de les taulades d'algu-

nes masíes, que giran per allà hont vol lo vent, sense que rès els deturi

LLUIS. ¿Es a dir, donchs, que encara't recodes del garranyach que va fer aquell balcó quan va tancar-se? (*Mitj rihent.*)

PLA. Lo tinch clavat al cor Y ja sabs tu que me'n recordaré tota la vida A mi l'or me va fer es-cèptich

LLUIS. No tant, no tant; creu, Plàcit Tu exageres.

PLA. Còm? ¿Que exagero? Prou clar ho tens en mi. ¿Què tinch jo a sobre? ¿Què mostro avuy que no mostrés tres anys enrera? ¿Tinch més talent? ¿Tinch més virtut? ¿Soch acàs més guapo y elegant? No! Al contrari. Justament allavores mostrava'l méu saber en periòdichs y ateneos, tenía'l cor més pur, perque no havia rebut desenganys de la vida, y era mes agradós y vestía més elegant perque encare tenía fè en que tot això podía conduhir a alguna cosa Però allavores era pobre, y sò rich are, S'ha alsat lo teló negre de la meva pobresa y a la aparició del palau dels méus milións, ja lo mon s'ha girat com una mitja; tothom me veu ab una bossa a la mà, y tothom me sent cantar acompanyantlo ab lo trinch del or, aquella cansó que diu:

«Dime hermosa niña, dí...»

LLUIS. Ah! Ah! Ah!

PLA. Si, si; no riguis. Aquesta, aquesta es la música que fa ballar a tothom. Prou sé bé que bonament hem de procurar tenir diners, perque al últim, si no fan la felicitat, poden contribuirhi; però també sé y dich qu'això tot ha de ser pels medis legals de la dignitat y'l decoro.

LLUIS. ¿Donchs aixís, tu no deus pensar en casarte de cap manera?

PLA. ¿Còm que no? Bò! ¿Y perquè? Si, senyor, si. Lo día que, després d'haver posat a proba lo cor d'una noya, jo la trovi digna, bona, que desinteressadament m'estimi y jo me'n enamori, cap al camaril de la Mercè falta gent. Escèptich só; però no tant que cregui que a n'el mon no hi cap persona bona sinó nosaltres.

N'hi ha, però son escasses y tota la dificultat consisteix en trovarles.

LLUIS. N'estich certíssim Vaja donchs, vens?

PLA. No. Tinch d'esperar al meu pare, que, pobre home, si's trovés sol aquí, no sabria que ferse.

LLUIS. Ja'l saludaré quan el trovi.

PLA. Vaja donchs ja ho sabs, Lluís

LLUIS. (*Encaixant.*) Sempre a lo dicho.

ESCENA IV

PLACIT

Ah! Això si que'es un cor. Vaja. Ara començarè m la nostra comedia. Aquesta comedia que a mi'm distreu tant. El meu pare m'ha fet venir aquí, ben segur perque entre les moltes noyes que concurriràn a la festa, ne trihi una pera que'm fassi caure a n'el llas del matrimoni, y com que ja tothom ha olorat la fortuna que m'ha deixat lo meu oncle, preparem nos a sentir odulacions y a veurer baixeses. Potser algú digui que no està bé que jo hi fassi intervenir lo meu pare; però ell te sempre la taleya de casarme, y, aixís, cansantlo, potser lograré curarlo de la seva manía.

ESCENA V

PLACIT y NADAL

NADAL. ¡Ay, gracias al Esperitutu, que al últim té trovo!

PLA. Miri, Fins are m'he estat aquí esperantlo

NADAL. Y bé, y.. ¿què tal? ¿què m'hi dius? ¿Què't semblo encasecat y ab aquets guants qu'encara'ls guardava d'allavores qu'era obrer y havia d'anar a les preffessóns de Corpus?

PLA. Home .. lo que'm sembla es que veig en vostè escentricitats...

NADAL. Calla. Ja t'ho he dit que tot ho sabries en arribant l'hora, y l'hora al fi ha arribat.

PLA. Vejam, donchs Digui

NADAL. Ja veuràs. Tu, noy, tens ja vintivuit anys y ets un jove com cal, tens un cor de mel, ets guapo, ben plantat, instruït, sobretot molt instruït...

PLA. Si, si, alàbim, ja'l veig venir.

NADAL. Però .. creume, tens un defecte, ets dèbil, irresolut, te deixes completament dominar per aquells que't rodejan; no es que't critiqui, però voldrfa ..

PLA. ¿Jo'm deixo dominar? Aquest dematí he des-pedit al criat, perque's ficaba ab allò que no l'importaba, y jo no puch aguantar. .

NADAL. Comprench, ab los homes tindràs gènit, resolu-ciò, però ab les dònnes..

PLA. ¡Oh, papà!... ¡ab les dònnes!...

NADAL. Ab elles tu no tens voluntat propia. Estich se-gur que la primera careta bufona que se't pre-sentés . ja't faria fer mil bojerías. (*Rihent*)

PLA. Vostè exagera, jo...

NADAL. ¿Que exagero? ¿Diguesme que has fet durant el teu viatge per les Castilles y Andalucía?

PLA. No li nego que vaig perdre un temps preciós a Madrit

NADAL. ¿Y a Sevilla? ¿Què hi feyes a Sevilla? Per més cartés que t'enviés, rès, com si's piqués en ferro fret.

PLA. ¡Ah, papà! ¡Si vostè hagués vist a la Paca?

NADAL. ¿Y era de l'alta societat la tal Paca?

PLA. No era més que una bunyolera, però estich seguríssim que aquella noya tenia sanch de reys dintre les seves venes.

NADAL. ¿Estàs burrango?

PLA. Bé . vull dir dels reys moros

NADAL. Bé, bé; però aquesta vegada es una cosa sèria, formal, no's tracta de fer el ximple. . aqui se tracta de casori, y d'un modo especial y ab tota formalitat.

PLA. M'està bè, però abans de decidirme, tinch de veure a la meva futura

NADAL. (*L'agafa pel bras y porta a Plàcit fins a la porta del fons.*) Mírala, mírala, walsa ab en Lluís.

PLA. Ja li dich jo qu'es molt guapa, es un portento d'hermosura, a menos que sigui llunyera...

NADAL. Eh ¿que tal? ¡Es ella!

PLA. ¿La meva .. pretendenta?

NADAL. (*Pujant la escena.*) ¿He tingut bon gust?

PLA. El felicito..

NADAL. ¡Chit; calla! Els séus papàs...

ESCENA VI

Dits, CANIVELL y donya RITA

RITA. ¡Oh! ¡El senyor Nadal!

CANI. ¡Amich méu! ¿Qué tal, donchs, còm se trova?

NADAL. Senyora, tich l'honor de presentarli el 'méu fill. (*A Flàcit.*) Lo senyor y la 'senyora de Canivell.

CANI. Reconeguim com un amich y com un servidor desd'are.

RITA. Tinch la més gran satisfacció de tenir lo gust de coneixel, o millor dit, de renovar la coneixensa.

CANI. Just; això es lo ben dit: de renovar la coneixensa.

PLA. ¿Còm, senyora? ¿Hauria sigut tan ditxòs que vostè ja'm coneixia y que jo també?...

CANI. ¿Lo séu papà no li ha dit, per ventura?

CANI. Si; ja la senyora t'havía vist y parlat. y es veritat que en aquells entoncs sols tenies tu vuit anys.

RITA. Si; però encara era més mono qu'are

CANI. La Rita l'ha tingut a la seva falda. li ha fet mil caricies... molts petóns..

PLA. Ah! ¡Y quants n'hi hauràn que envegaríen la meva ditxa!

CANI. ¿Sents, Rita, lo que diu el senyor?

RITA. ¡Qu'es galant, qu'es galant!

CANI. Y... segóns tinch entès ¿deu fer poch que ha arribat de Andalúcia?

PLA. Si, senyor; de Sevilla

- CANI. Oh! Sevilla! Sevilla! *Quien no ha visto Sevilla no ha visto maravilla.*
- NADAL. *Quien va á Sevilla, pierde su silla.*
- CANI. ¿Haurà vist la Giralda, la plassa dels tarongers?
- PLA Moltes vegades.
- NADAL (Y a les bunyoleres.)
- CAN. Y bé, ¿qu'es lo que li ha agradat més de Sevilla?
- PLA La catedral (Alli aprop hi vivia la Paca)
- RITA Diuhen qu'es hermosa, hermosa...
- PLA. ¿La Paca? Molt.
- NADAL. No, home, no; la catedral.
- PLA Ah! ¿La catedral? Oh! Si, superba.
- CANI. (*Apart a Rita*) Me sembla un xich distret.
- PLA. (*Apart a Nadal*) Me semblen bons subjectes.
- NADAL. (Ja ho crech; celebren tot lo que tu dius.)

ESCENA VII

Los mateixos, MATILDE y LLUIS

- MATIL Gracies, Lluís. (*Desprenentse del bras.*)
- PLA. (¡Es ella! Decididament: me decideixo per les rosses)
- LLUIS. ¡Hola, Plàcit!
- PLA. Adéu, Lluís. (*Lluís encaixa ab Nadal.*)
- LLUIS. Senyor Nadal, m'alegro...
- NADAL. Visca molts anys, Lluís.
- RITA. Ah! ¿Vostè coneix a n'en Lluís?
- CANI. ¿Son potser camarades?
- PLA. Molt; es un amich dels més verdaders, y, a més, dech dirlos que a n'ell dech la conservació de la meva vida.
- LLUIS. En fi, si..
- PLA. Per ara, bàstalshi tansols saber que uns lladres m'havien seguestrat demanant un rescot fort, que ell va saberho, y que ab un enginy digne del seu talent, no sols va salvarme al instant en que anava a perdre la vida, sinó que va entregar los criminals a la justicia y'm

va retornar bò y sà a n'el carinyo del méu pobre pare.

NADAL Oy, sí; això si qu'es cert; ja'ls asseguro jo que 'm va fer passar un susto...

RITA Es un cas original que con mou, que ataca'l sistema nirviós.

MATIL Ayl | A mi m'ha fet estar ab un'ànsia!

CANI. ¡Y que bé ho conta! Ni'l mateix Escrich ho hauria expressat millor y en més poques paraules

PLA. Ja tenen, donchs, explicat el motiu perque en Lluís es per mi el millor dels méus amichs, y ha passat, com si diguessim, a ser el segon pare de la meua vida

LLU. ¡Però, home, que contis aqueixes coses en plena *soirée*. en plè ball d'etiqueta y mentres se està ballant. . (*Se sent l'orquestra.*)

RITA Ah, la música

PLA. Senyoreta, espero que tenint jo la ditxa de ballar ab vostè aquets rigodóns, la podré desimpressionar del mal rato que li he causat. Si vostè es tan amable, li contaré coses més agradables y més divertides

RITA. (*A Caniell.*) (La treu a ballar.)

MATIL. Ab moltíssim gust.

CANI. (*A Rita.*) (Lo peix pica l'am La cosa marxa.)

MATIL. Té mamà; fes el favor de guardarme'l ram.

PLA. (*A Nadal.*) Encantadora! Seductora!

LLUIS. Me sembla qu'en Plàcit se ficsa massa en Matilde.

NADAL. (*A Plàcit*) Es a dir que ja puch formalment dirlos. .

PLA. (*A Nadal.*) No perdi un moment. (*Oferint lo bras a Matilde.*) Senyoreta!

(*Matilde li pren y se'n va*)

LLUIS. Tinch al tio, y ja que m'has pres la balladora, tindrè de veurer si'm voldrà la Lola.

(*Se'n van los tres.*)

ESCENA VIII

NADAL, CANIVELL y donya RITA

RITA. (*A Nadal*) Y bé... ¿què tal?

CANI. ¿Què... què li ha dit?

NADAL. Està dominat, complertament dominat.

RITA. Creguim senyor Nadal, no puch menos de darli la enhorabona; te un fill que val molt, tant esbelt... Els vull veurer ballar.

CANI. Jo també. (*Donant el bras a donya Rita li diu.*)
La nostra noya tindrà'l millóRITA. (*A Canivell.*) ¡Y algo més!CANI. (*Ja hem comensat la pesca.*) (*Se'n van.*)

ESCENA IX

NADAL, després VALENTÍ, donya EULARIA y LOLA

NADAL. Vamos, això va a passos agegantats, y si's logra'l nostre intent, si s'agraden una volta'n Plàcit casat, ja li tallaràn les ales, y jo podré dedicarme ab tota pau y quietut al cultiu del méu jardí, y al augment dels meus rosers.

*(Valenti, donya Eularia y Lola apareixen per l'esquerra.)*EULA. (*Veyent a Nadal.*) ¡Oh, oh! ¡El senyor Nadal!NADAL. (*Saludant.*) Senyora.EULA. (*A Valenti.*) Tinch el gust de presentarte al senyor Nadal. (*A Nadal.*) Lo méu marit.NADAL. (*Saludant.*) Senyor.VALEN Y tu, Lolita, que no saludes al nostre bon amich Nadal. (*A Nadal.*) La nostra filla. .

NADAL. Senyoreta

LOLA. (¿Si haurà arribat ja'n Lluís?)

EULA. Y ¿què no ha vingut acompanyat del seu fill?

NADAL. Si, senyora; està ballant.

EULA. Ja'ns el farà conèixer. Lo mèu marit glateix per'estrenyerli la mà.

VALEN. (*Sorprés*) (Jo?)

NADAL. Oh! El senyor es massa bò.

EULA. Ahir ens en van fer grans elogis en casa d'uns dels nostres amichs

NADAL. Ah!

EULA. Oh! No citaré hont va ser; y jo'm vaig per metrer dir: No conech pas al senyor Nadal fill; pero solament li desitjo una cosa, que sigui tant excelent, com ho es el sèu papá.

NADAL. Senyora, senyora.

VALEN. (¿Perquè requebrarà de tal modo a n'aquest bon senyor?)

LOLA (*Veyent a Lluís al fons.*) Ah! ¡En Lluís!
(*Se dirigeixen cap al fons.*)

VALEN (¡Lo mèu futur gendre!)
(*Anant cap a n'ell y donantli la mà*)

ESCENA X

Dits y LLUIS

VALEN. M'alegro de vèurel, ja estava ansiós, y pensaba si estaria indisposat

LLUIS. ¡A Déu gracies, estich bò!
(*Saludant a donya Eularia.*)

Senyora! Lolita! (*Apart a Lola.*) ¡Està verda-
derament encisadora!

LOLA (*Rient.*) ¿De veres?

EULA. (*Apart a Valentí.*) No tassis gaires alharaques a aquest jove, y ten prudencia.

LLUIS. Lolita, van a comensar un wals... ¿Vol ferme l'obsequi de ballarlo ab mí?

LOLA. Ab moltíssim gust.
(*Preñ lo bras de'n Lluís y se'n van pe'l foro.*)

NADAL (*A Valentí*) Ja veuràn... dispensin... pero... Entre nosaltres ja's pot dir; tinch debilitat d'estòmag, veig allí el bufet y per lo tant vaig a veure si trobo alguna coseta que me'l fassi passar. ¿No'ls hi sembla? Crech que ho trovaré facilment. Molt servidor.

VALEN Passihobé.

NADAL. Als peus de vostè, senyora (*Se saluden. Se'n va*)

ESCENA XI

VALENTÍ y donya EULARIA

VALEN. Vamos a veure, ¿què passa?

EULA. Lo que passa, es que tu no hi entens rès; qu'ets un tonto. El fill d'aqueix home que acaba d'anarsen, en Plàcit Nadal, te més d'un milló de pessetes de capital.

VALEN. ¿Un milló de pessetes! ¿Bé, y què?

EULA. ¿Y què? ¡Valguem Déu! Que fóra un bon partit per la Lolita

VALEN. ¿Pero, y l'altre... y en Lluís?

EULA. En Lluís, que's casi ab un'altra. Vethoaquí.

VALEN. En efecte, podria ..

EULA. (*Veyent a donya Rita.*) Calla! ¡Ni una paraula més!

ESCENA XII

Dits y donya RITA

RITA. (*Entrant molt satisfeta.*) Ballan tots dos junts... ab una gracia!... (*Veyent a donya Eularia.*) Ah! Donya Eularia? Dispensim si no l'havía vista... estich tan distreta...

EULA. Acabèm d'arribar . (*Les senyores s'asse.ten.*)

RITA. (*Ab efusió.*) Ay, amichs meus! Estich plena de satisfacció

VALEN. En efecte, ho deixa coneixe.

RITA. A vostès ja'ls hi puch confiar tot; ab uns amichs com vostès no dech tenir secrets... Crech qu'aviat els podré anunciar oficialment lo casament de Matilde.

EULA. Ho celebros, y. . ¿qui es l'afortunat?

RITA. Oh! un casament imprevist; un milló de capital... y algo més L'hereu del senyor Nadal!

VALEN. (*Catapluf!*... adéu, ilusions d'Eularia.)

EULA. Me'n alegro, ho celebros Puch assegurarli qu'

qu'aqueixa inesperada noticia m'ompla'l cor de goig... (*S'aixequen.*)

RITA. N'estaba segura, com vostès aprecian tant a Matilde...

EULA. (*A Valentí apart*) Pero, home, felicita a donya Rita

VALEN. (*A donya Rita.*) Oh! Cregui que jo, soch tan ditxós per lo que m'acaba de dir ..

RITA. Els dos jovenets s han vist aquesta nit, per primera vegada, pero han simpatisat de tal modo .s'han agradat tant. En aqueix moment estàn ballant. ¿Me permetrán? (*Anant al foro y mirant cap al saló*)

VALEN. (*Acostantse a Eularia.*) Escolta, ja que'l casament pot dirse que ja es resolt, em sembla que no hi debèm pensar més.

EULA. ¿Què importa això? Vamos ja veig que no estes pas prou a la nostra filla.

VALEN. (*La miro; y em sembla que no la conech; ha posat un gènit...*)

RITA. (*Mirant a l'escena.*) Ja'ls tenim aquí, ja venen.

EULA. (*En Plàcit.*) (*A Valentí.*) Busca a Lola y que vingui aquí tot desseguida.

VALEN. (*A Eularia.*) Està bé, pero consti que jo me'n rento les mans, ni entro, ni surto, ja t'arreglaràs tota sola. (*Se'n va.*)

ESCENA XIII

Donya RITA, donya EULARIA, PLACIT y MATILDE

PLA. (*Donant el bras a Matilde y acompanyantla a un confident per que s'assenti*) Li puch assegurar que vostè es la reyna del ball; y què bé balla!

MATIL. (*Donya Rita li dona el vano*) Vostè es estramadament galant.

RITA. (*A Matilde*) Pobreta, està tan fadigada... tant cansada...

EULA. (*A donya Rita.*) Presèntimel, donya Rita.

RITA. (*A donya Eularia.*) Té rahó. (*Alt.*) Senyor Nadal, Plàcit... (*Presentantla*) Donya Eularia

Valentí.. la més antiga y la millor de totes les meves amigues ..

PLA. (*Saludant.*) Senyora...

RITA. Estich segura que vostè també l'estimarà molt aviat, perquè ella estima tant a la Matilde..

EULA. Oh! sí!

RITA. (*A Eularia.*) Els deixo junts. Vina, Matilde, el teu papà'ns buscarà per allí dins (*Se'n van y donya Rita fa senyes d'intel·ligència a donya Eularia*)

ESCENA XIV

PLACIT y donya EULARIA

EULA. (Y la Lola, que no vé.) ¿No es veritat que la Matilde es molt hermosa?

PLA. ¿Una senyoreta de totes prendes! y vostè, ¿crech que la coneix de fa molt temps?

EULA. Oh! desde que va neixer, aixís es que l'aprecio tant, com si fos un'altre filla.

PLA. Estich més que cert, que també ella l'aprecia molt a vostè perquè'm sembla que la Matilde te un cor d'àngel.

EULA. ¿Oh, sí, un cor d'or! Això's veu a primera vista, contemplant aquells ulls que sempre miren y estan tranquils.

PLA. (Bò! Ara'm fa saber qu'es freda.)

EULA. Que son doisos, però sense moviment; aquella boqueta petita però sempre in mòvil, tancada, quan un se la mira, sembla...

PLA. ¿Una estàtua . una figura de cera?

EULA. Si, l'hermosura d'una obra d'art, però algunes voltes també es alegre

PLA. Ah! val més aixís. (Vamos; ara serà una esbojerrada.)

EULA. Somriu seguidament, encare que siguin coses fins a cert punt desagradables. L'altre dia, lo seu professor de música va caure per l'escala de casa seva, y ella somreya... ¿Quin caràcter més felís!

- PLA. Si? (Vaja; ja la tenim ab mal cor.)
- EULA. Y sobretot lo que recomana es l'ordre especial, el cuidado que posa ab totes les seves coses. ¿Creuría que sempre li dol gastar la suma que'ls séus papàs li donen pels séus gastos menuts?
- PLA. (Bò! Ja la tenim avara!)
- EULA. Això mateix li proba totes les seves bones circumstancies.
- PLA. Si... si... en efecte, totes les bones prendes.
- EULA. Creguim, jo donaría qualsevol cosa, perque la meva filla fos com ella, que se li semblés.
- PLA. Ah! ¿vostè te una filla?
- EULA. Si, de la mateixa edat de Matilde; han anat juntes al colegi y son inseparables.
- PLA. Que serfen, potser, parescudes?
- EULA. ¡Oh, no! El día y la nit. En primer lloch, la meva Lola no es tan bonica, es moreneta...
- PLA. Li puch assegurar que hi ha morenes que...
- EULA. Lo que té, es molta expressió.
- PLA. (Ja, una morena d'un pujat algo confós, lletga... ho he conegut.)

ESCENA XV

Dits y LOLA

- LOLA. ¿Que'm demanabes, mamà?
- PLA. (Sorrès al veurer a Lola y ab admiració.) Ah!
- EULA. (A Plàcit.) La meva filla. (A Lola.) El senyor Nadal, fill d'un dels nostres bons amichs.
- PLA. (Saludant.) Senyoreta... (Els mateixos ulls de la Paca, y deya que no era bonica.)
- LOLA. El papà m'ha renyat per que tot walsant ab en Lluís, m'había esquinsat les puntes del vestit.
- EULA. Tenía rahó; ets tan movedissa.
- PLA. Oh! crech que'l mal no es pas tan gran.
- EULA. (Fent un petó a Lola) Vamos, ets més revoltosa.
- LOLA. Y bé, ja hi tindrè cuidado, *mamanta*.

- PLA. (¡Pobre nena! ¡y qu'és graciosa!
- LOLA. Y ab tot això jo he perdut el meu ballador
- PLA. (*Kient*) Oh! m'en alegro, senyoreta; ¿voldria ser tan bona que'm permetés que jo'l substituís?
- LOLA. Ab molt gust, pero, ja'm farà l'obsequi de procurar no esquinsarme les puntes, porque o sinò la mamà .
- PLA. (*A danya Eularia*) ¿Y vostè diu que no es cuydadora y previsorà?.. (*A Lola.*) ¡ot quedar tranquila, senyoreta; procuraré tenir els peus en l'aire tot lo mes temps possible.
(*Li dona'l bras y se'n van cap al saló.*)

ESCENA XVI

Donya EULARIA y després donya RITA

- EULA. Ja'l tinch, em sembla que no s'escaparà pas, per poch que m'ajudi la Lola.
- RITA. (*Entrant y mirant a l'esquerra*) Pero, ¿ahont s'hauràn ficat?
- EULA. ¿Què busca?
- RITA. És que'n Plàcit había compromès aquet ball ab la Matilde y no l'ha anada a buscar.
- EULA. Acaba d'anarsen cap a la sala de ball. Pero ara, donya Rita, voldria que vostè'm fes un favor.
- RITA. Disposi!
- EULA. Es tracta del porvenir de Lolita.
- RITA. ¡Pobreta noyal
- EULA. Se'ns ha presentat un bon partit, un partit brillant, pero això que no surti d'aquí del nostre círcol, un jove que agrada molt a tota la familia
- RITA. Sí, ¿en Lluís Prats? Ja m'ho había pensat.
- EULA. No Ab en Luis tot s'ha desfet
- RITA. Ah!
- EULA. Es tracta d'un inginyé que te una fortuna de prop de tres cents mil duros
- RITA. Me'n alegro, cregui, ho celebro. (¿D'ahont haurà sortit?)

- EULA. He sapigut que'l tal inginyé es amich, íntim amich de'n Plàcit; com que no fa may rès sens consultarho.. y, vostè'm donaria una gran prova de la seva amistat si davant d'en Plàcit parlava de la meva filla lo més favorablement que li fos possible
- RITA Jo? Ja l'entench. En Plàcit transmetrà al sèu amich...
- EULA Això mateix.
- RITA Ademés, pera fer l'elogi de Lola, no tindrè més que dirli lo que penso.
- EULA. Vostè es molt bona.
- RITA. Y com ens entenèm totes dugues...
- EULA. Perfectament; aquet ball s'ha acabat. La deixaré sola ab lo sèu gendre. (*Se'n va.*)

ESCENA XVII

Donya RITA y després VALENTÍ

- RITA. Lo meu gendre.. quin nom més agradable de pronunciar, no me'n cansaria may.
- VALEN (*Mirant per tot arreu*) ¿Què no ha vist a Eularia?
- RITA. Ah, senyor Valentí, vaig a ferlos un favor, treballaré per vostès. Veuré a n'en Plàcit, y això marxarà, senyor Valentí, això marxarà.
- VALEN. ¿Y podré saber que es lo que marxarà?
- RITA. El casament de la Lola.
- VALEN. ¿Ab l'arquitecte?
- RITA. No, home, no; ab l'altre.
- VALEN. (*Admirat.*) ¿Ab lo fill del senyor Nadal?
- RITA. ¿Què diu ara?
- VALEN. ¿Es a dir que vostès el rebutjen? (*Ab expansió.*) ¡Y que'n son de bons!
- RITA. ¿Pero, qui li parla d'en Plàcit? Vamos, home, respongui.
- VALEN. Jo?... Jo no se rès, es la Eularia la que ha tingut la idea de.. pero jo me'n he rentat les mans, no entro ni surto, jo no m'embolico.

(*Se n va*)

ESCENA XVIII

Donya RITA y aviat CANIVELL

- RITA. ¿Si s'hauràn burlat de mi? y jo, tonta, que pensaba fer l'èlogi de la seva filla. Oh; ja me les pagaràn totes juntes. (*Veyent a Canivell.*) Canivell! ¿què no sabs lo que passa?
- CANI. No; m'estaba veyent jugar al tressillo.
- RITA. Pretenen robarnos el gendre.
- CANI. ¿Robarnos el gendre? ¿Y qui? ¿Qui es?
- RITA. ¡Els Valentís!
- CANI. Ah! Veus? Es lo que jo vaig dirte ahir, quan vaig veure que donya Eularia se'n va endur al senyor Nadal en el séu cotxe. Fort! Per tonta t'està bé. Tu'n tens la culpa.
- RITA. No tingues por; lo peix tornarà a entrar a la xarxa; li agrada'l nostre esqué molt més que l'altre, y'l pescarèm. Veuràs.
- CANI. Això de si'l nostre esqué li agrada més que l'altre, no ho sé. Jo'l que veig, es que ja van dugues vegades seguides que en Plàcit ha tret a ballar a la Lola.
- RITA. ¿Què'm contes?
- CANI. Però això no pararà aixís; aniré a trobar a n'en Valentí...
- RITA. ¿Y bé, y què?
- CANI. ¿Còm, y què? Li posaré de manifest, el séu mal comportament y'l provocaré, y si es necessari... (*Amenassant.*)
- RITA. No, ¡rès d'escàndol! Això es un desafío de dones, y tu no hi entens rès. (*Veyent a Plàcit.*) ¿En Plàcit? Calla, y deixam fer a mi. Apoya, tan solsament lo que jo digui.

ESCENA XIX

Dits y PLACIT

PLA. Després de tot, aquest casament no era més que projectat . . . justament, aquí hi han los seus pares... Senyor y senyora de Canivell, m'alegro moltíssim de trobarlos sols en aquet salonet.

CANI. (*Apart a Rita.*) Ens va a donar una carbassa.

RITA. (*A Canivell*) Oh!... pero aquí estich jo.

CANI. Y també jo. (*Alt.*) Avispat.

RITA. Nosaltres també desitjabem parlar ab vostè.

PLA. ¿Ab mi?

CANI. Si senyor, ab vostè.

RITA. Estèm encarregats d'una comissió molt delicada

CANI. Verdaderament, si senyor. Una comissió molt delicada.

PLA. (Hola! ¿Que'm voldrà negar la mà de la seva filla?) Digui, senyora.

RITA. L'amich de vostè'ns ha deixat fa poch.

CANI. Si, ara fa un moment.

PLA. ¿Lo méu amich?

RITA. Aquell jove arquitecte... aquell que li va salvar la vida.

PLA. ¿En Lluís? ¿Quin bon xicot!

CANI. Ah! Si, un bon jove.

RITA. ¿No sé si li haurà dit ab confiança que estimava a...

CANI. Just Qu'estimava a...

PLA. En efecte. 'm va dir que volia casarse, pero no'm va indicar ab aquí.

RITA. Es una senyoreta moreneta, qué val tant or com pesa

CANI. (Bé; ja veig l'intent.)

PLA. ¿La Lola? ¿Serà possible?

RITA. Dech dirli ab tota seguretat que'ls probrets s'estimen ja fa temps.

CANI. ¿Que si fa temps! ¿Y tall!

PLA. ¿Com que... la Lola?

- CANI. Vaja; això marxa bé.
- RITA. M'ha dit en secret, que seria molt felís, si podria unir-se ab un jove tant... simpàtic.. tan treballador... tan galant... tan...
- CANI. (¡Que'n sab la meva dòna!)
- RITA. Per lo demés, el pare y la mare no han vist ab disgust la seva asiduitat.
- CANI. L'amor d'en Lluís a n'ella, y d'ella...
- PLA. Ja... ja entench. (Un'altra intriga.)
- RITA. Pero com si seguissin aqueixes atencions, y les seves visites ja fora com un compromís tàcit sinó formal, y això podria perjudicar a la seva filla, en Lluís ha rebut la intimació de fer la demanda formal de la mà de la Lola avuy mateix.
- CAN. Avuy al dematí. ¡Vegi si es raro!
- PLA. Permetim que li digui qu'això son assumptes exclusius d'aquella familia, y que no debèm nosaltres...
- RITA. Vostè ja sab que'n Lluís no té cap parent caracterisat a Barcelona, y que per demanar a Lolita, ell ha pensat ab vostè; lo seu millor amich.
- CANI. Si, va pensar ab vostè; ahir va dir-mho.
- PLA. ¿Ab mí?... ¡Me sembla impossible!
- RITA. Impossible? ¿Y perquè?
- CANI. Després del servici aquell, d'averli salvat la vida.
- PLA. ¡Tenen rahó! Negarme al seu desitj fóra d'una ingratitut imperdonable. (Vamos, segueixi la comedia; ara'm toca ¡fe'l paper de tonto. Femho.) Contin ab mi; me'n torno al saló
- RITA. (*Veyent al fons a donya Eularia.*) Aquí té a donya Eularia.
- CANI. (Vamos a veure que'n surtirà de tot aquest fandango.)

ESCENA XX

Dits y donya EULARIA

- RITA. Arriba en un moment apropòsit, amiga meva. El senyor té que parlar ab vostè.

- CANI. Sí; verdaderament. Ara'ns ho deya.
- EULA. (*Estranyada.*) ¿Ab mí?
- PLA. Sí, donya Eularia. (*Ab emoció fingida.*) He vist a la seva filla avuy per primera vegada, y la impressió qu'ha causat en mí.
(*Reprenentse.*)
- EULA. (¡Davant d'ells! ¡Es un poch cruel! pero...)
- PLA. Tinch l'honor, senyora, de demanarli la mà de la seva filla...
- EULA. (*Molt alegre.*) ¡Oh, Plàcit!
- PLA. Pera el méu amich en Lluiset Prats.
- EULA. (*Mirant a Rita y a Canivell.*) Còm?
- CANI. (S'ha quedat freda.)
- RITA. Sí, amiga meva, soch jo qui ha tingut l'idea...
- EULA. (*Sech.*) Gracies!
- RITA. Vostè m'había dit moltes vegades que desitjaba que aqueixa' boda's pogués efectuar, y confío que vostè agrahirà la [meva bona intenció.
- CANI. Això es, esperèm l'etern agrahiment de tots vostès (*Saludan y s'en van.*)

ESCENA XXI

Donya EULARIA y PLACIT

- PLA. (*Ab amargura.*) Desitjo coneixe la contestació que deuré transmetre al méu amich. (Femli veure que'm dol.)
- EULA. ¿Pero'm sembla que vostè sofreix?
- PLA. No es rès... una miqueta contrariat... lo calor que aquí se sent...
- EULA. (¡Estíma a la Lola!) (*Senyaluntli un assiento en la otomana.*) Plàcit; li vaig a parlar ab franquesa, ab tota confiansa. Oh, perdonim si ..
- PLA. Digui, senyora; no's detingui.
- EULA. Veritat es qu'en Lluís es un jove que val molt, qu'es bò, carinyós, pero té gustos... que no son els de les classes elevades. Y además, tal volta faig mal de dirli això... La Lola que acceptaba hasta fa poch aquesta unió, no li

- diré ab goig, ab alegríá, pero si sens repug-
nancia, acaba de dirme que no sería jamay
la eterna companyera del sèu amich Lluís.
- PLA. ¡Serà possible! (Es una mare modelo.) ¿Es a dir
que la senyoreta Lola no estima a n'en Lluís?
- EULA. De cap manera.
- PLA. Donchs... Jo li explicaré tot. ¿Vol vostè per-
mètem que demà'm presenti a casa seva?
- EULA. Demà... Calli; ve gent.

ESCENA ÚLTIMA

Dits, CANIVELL, donya RITA, LLUIS, MATILDE, LOLA,
VALENTÍ, NADAL, FLORENCI y DURAN

- FLO. (Vaja; encare no he pogut treure en clar, qui-
na de les dugues es la que està per mereixe)
- PLA. Còm? ¿Ja tenen intenció de deixarnos? Es molt
aviat, no son més que les quatre.
- MATIL. Donchs, jo, no desitjo altre cosa que quedarme.
- LOLA. Y jo també.
- CANI. No, filleta meva, no; es impossible.
- RITA. (*A Matilde.*) No, 'l teu papà ja s'adorm dret.
Ves a buscar els abrichs. Lluís!
- FLO. (*A Matilde.*) Jo aniré a buscarlos.
- LLUIS. Senyora! ..
- RITA. Vagi a donar les gracies a donya Eularia, per
fi consent a donarli la mà de la seva filla.
- LLUIS. ¿De la Lola? ¿Serà possible? ¡Ah, senyora!
(*A donya Eulcria.*) Acaban de dar-me una no-
ticia que m'ha omplert el cor d'alegría...
- EULA. (*Baix a Lluís.*) Li agrahiré molt si'm fa el
favor de que no siguen tant frequents les se-
ves visites a casa meva.
- LLUIS. (*Confós.*) ¡Còm, senyora! Jo qu'esperaba...
- EULA. Tinch el gust de saludarlo..
- LLUIS. Ah!
- FLO. Els abrichs de tothom. (*Ab un gran farsell.*)
- EULA. (*A Plàcit.*) Demà'ns anirèm cap a la torre, a
Arenys de mar, y'ns farà molt ditxosos si resolt
a fernos una visita de confiansa. (*Florencio va
escoltant de l'un a l'altre*)

PLA. Ah; donya Eularia... (*Baix.*) Com demostrarli lo molt agrahit que estich.

FLO. (Ah; Vamos, se veu qu'està compromès ab la Lola. (*Donya Eularia va a posarse l'abric.*))

RITA. (*A Plàcit.*) Demà'ns; en anirèm a nostra casa de camp de Caldetes, y li agrahiré que's recordi de nosaltres.

PLA. Ah! ;Donya Rita! Cregui que aquesta distinció...

FLO. (No; ara veig que potser ho està ab la Matilde.)

PLA. (¡Mare de Deu aquest ditxós trinch de l'or com fa bellugar y espabilar a tothom qui arriba a sentirlo!)

FLO. Diguim, Plàcit, ¿vol fer el favor de dirme, si no es indiscreció, si's dirigeix a la Matilde o a la Lola?

PLA. A la que tingui més dot, jove, a la més rica.

FLO. Gracies. (Ah! Al últim ja sé que m'haig de dirigir a la Matilde.) (*Se'n va a posarli l'abric*)

PLA. (*Deixant de parlar ab Canivell y dirigintse a Plàcit. Toca la polka.*) Vaja; tot està ja finiquitat. Clos lo contracte y la noya, la Matilde, la tens qu'està boja per tu d'enamorada.

PLA. ¡Ah, ah, ah! Miri. ¿La sent? D'això es de lo qu'està enamorada, del trinch del or.

NADAL. Però, home...

PLA. ¡Anèm, papà!

LLUIS. Escolta, Plàcit.

PLA. Ah! ¿Ets tu? Vina també. Vina, home, quan siga hora ja plorarèm, si cal. Ara, riure, riure y ballar y a fer bobejar el mon, sempre seguint el compàs d'aquesta polka.

LLUIS. Tens rahó. Riguemhi.

TOTS. ¡Ah, ah, ah!

NADAL. Bé, ¿però't tornes boig?

PLA. Al revés, sabi, ¿no ho sents, home?

«Dime hermosa niña, dí...»

(*Teló*)

ACTE TERCER

A casa Valentí en Arenys de Mar.—Lo teatro representa un saló, y desde'l fons se veu la campinya.—A dréta y esquerra portes laterals.—A la dreta una finestra, ab una tauleta davant y damunt d'ella una ullera d'allarga vista.—A la esquerra una taula rodona y a la dréta un piano.—Damunt la taula rodona un àlbum bastant gran y lo necessari pera brodar al reals.

ESCENA PRIMERA

VALENTÍ, Donya EULARIA y LOLA,

VALEN. (*Mirant ab l'ullera per la finestra.*) No veig ningú... Es particular!

EULA. (*Detrás d'ell.*) No ho entench pas prou, deixam, deixam mirar a mi. (*Lí pren l'ullera y mira per la finestra.*)

LOLA. (*Brodant, a la vora de la taula.*) (¿Que'ls hi passa? Ja fa cinch dies que no fan més que estar mirant per la finestra.) ¿Qué esperan algú?

VALEN. No, a ningú.

EULA. Ens entremenim lo teu papà y jo, mirant passar lo carril que va cap a l'Empalme.

VALEN. Quan un se troba a la torre... això m'alegra. (*A Eularia. baix.*) ¿Què no distingeixes rès?

EULA. (*Impacient.*) Rès...

- VALEN. Veyam, dèixam, jo veuré...
- EULA. (*A Valentí.*) No's concebeix! En Plàcit, al ball de casa Duràn, m'había no obstant promès que'ns faria una visita.
- VALEN. (*Prenent l'ullera v a Eularia.*) Me sembla que no vindrà pas, s'haurà decidit per la Matilde. (*Mirant y esclamant de prompte.*) Ah!
- LOLA. (*Asustada*) Què passa?
- EULA. Rè! (*A Valentí*) ¿Què veus algo?
- VALEN. Un cotxe ¡Calla... un núvol de pols, dins del núvol hi ha un caball, y a sobre del caball un caballer.
- EULA. ¿Y es jove?
- VALEN. S'acosta . se deté davant del reixat. .
- EULA. ¡Ay, Deu méu! (*Se sent trucar ab estrèpit.*)
- VALEN. ¡Han trucat! ¡Es ell!
- EULA. ¿Què l'has conegut?
- VALEN. Perfectament, entremitj de la pols.

ESCENA II

Dits y FLORENCI

- FLO. Servidor de vostès He vingut a darlos una sorpresa.
- VALEN. ¿Vostè, Florenci?
- EULA. (Vaja un capritjo qu'ha tingut aquet ximplet.)
- LOLA. (Bó! ¿D'hont surt ara aquet mequetrefe?)
- FLO. M'he dit Aquesta bona familia Valentí's deu fastiguejar de debò a la seva torre d'Arenys, — en aquesta época .. sols — vaig a convidarme a dinar a casa d'ells.
- EULA. ¡Vostè es molt amable!
- VALEN. Sí, si; vostè'ns aprecia massa.
- FLO. Y ¿què tal va de salut la hermosa Lolita? ¿S' aburreix gayre?
- LOLA. ¡Oh, no! Passo regularment l'estona.
- FLO. (Me sembla que li han pujat los colors a la cara desde que m'ha vist; es natural, li he fet efecte.) (*A Valentí.*) Després tinch que parlar ab vostè d'un assumpte de la més alta importancia.

VALEN ¿An a mí?

FLO. A vostè (*Mirant l'escena.*) (Es molt bonich tot això, no hi ha lujo pero està molt ben amoblado encara que ab sencillés.)

EULA. (*Observant l'investigació d'en Florença.*) Son els antichs mobles que teníem a Barcelona.

FLO. Si, els rebutjos, prou que's veu.

EULA. (¿Y qu'es imprudent! Rebutjos!)

FLO. No'ls hi demanaré si tenen una cuadro per ficarhi el meu caball, perque suposo...

VALEN Ara la tinch ocupada, hi han tronchs, botes, mahons, fustes y altres coses que la impossibiliten.

FLO. Bé, bé; se treurà tot.

VALEN Vaya un desvergonyit Aquest xitxarelo mana com si sigués a casa seva.

(*A Lola y observant lo brodat.*)

FLO. Oh! Oh! Molt bonich; de molt gust el treball que vostè fa... (*A Valentí.*) També'm farà lo favor de ferme donar grà, palla y garrofes pe'l meu caball.

VALEN (Es clà; el grà dels pollastres. Quín desvergonyiment)

FLO. (*A Lola.*) ¿Serà un casquet turch o grech, pera 'l seu papà?

EULA. No, senyor; es un almohadón.

FLO. Ah! ¿Un almohadón! (Està vist, l'he fletxada; 's ruborisa cada vegada que li dirigeixo la paraula.) (*A Valentí.*) Ja li he dit que després tenia que parlarli d'un assumpte de la més alta importancia.

LOLA. Se m'es acabada la llana vermella

EULA. En trobaràs en el meu quarto. (*Lola s'aixeca y se'n va.*)

ESCENA III

Dits, menos LOLA

FLO. (Qu'es sàtrapa. Ha buscat un pretext pera deixar-me a soles ab los seus papàs Me decideixo.)

EULA (*A Valentí*) Tal volta podrà darnos notícies referents an en Plàcit.

VALEN (*A Eularia.*) Si, es una bona idea, li vaig a preguntar. (*Alt.*) Bé pel pollo Florenci. Y... ¿que hi han molts dies que no ha vist a n'en Plàcit Nadal?

FLO. No, avants d'ahir el vaig trobar a Caldetes, a casa dels Canivells.

VALEN. (Malo!)

EULA Ah! ¿Ha anat a Caldetes?

FLO. Si, a visitar aquella familia. Oh; hi va molt sovint, sempre porta rams de roses y altres flors a la Matilde.

VALEN. (¡Què deya jo!)

EULA. (¿Rams de flors? ¡Això ja es massa!)

FLO. ¿Què volen que'ls hi digui? Me sembla que fa cocos a la filla d'aquella familia.

VALEN. (Ja n'estaba jo ben convenсут.)

EULA. (¡Vaya quina partida el tal Plàcit!)

FLO. Y jo m'he decidit a tenir el gust de passar un rato ab vostès, per un motiu qu'estich cert vostès no desconeixen.

EULA. ¿Quin motiu?

FLO. Dispensim, dech primer ocupar-me del méu caball que había olvidat. Una magnífica estampa de valor tres mil pessetes.

VALEN. ¿Te un caball de tant preu?

FLO. Jo m'ingento ¿De qué servirà tenir imaginació, ser home de mon? Cada dematí me'n vaig a casa d'un marxant de mules y caballs y li dich que'm vull comprar un cavall; el regatejo y li faig present que, com desitjo cosa bona, de tota confiansa, el vull provar, y en efecte, al vespre li torno y al entregarli, li faig present que no'm convé, perque es espantadís, mossega a tothom, que té una pota més curta que les altres, que coixeja d'un peu...

EULA. Lo que no li resulta car.

FLO. Ja ho veurà, no hi poden tenir rès que dir els marxants, els hi mantinch lo caball.

VALEN. (Ab el gra dels altres.)

FLO. ¿Com que deya que la cuadro's troba?..

VALEN. Cap a l'esquerra, al cap d'avall de l'hort; ¿Però no deya que'm debía parlar?

FLO. Si, d'un assumpte de la més alta importància, però després qu'hagi arreglat y colocat el caball. (*Se'n va.*)

ESCENA IV

VALENTÍ y donya EULARIA

EULA. ¡Ja ho veus! ¡A Caldetes!

VALEN. ¿Què vols ferhi? Els Canivells ens han guanyat per mà.

EULA. Com son tan intrigants y tan... Oh! ella sobretot. ¡En quan al senyor don Plàcit!... no'ns importa rès que no vinga. ¿Y es per ell, per aquest cap sense cervell que' has donat les dimisionaries a n'en Lluís?

VALEN. Jo? ¡Poch a poch! No he sigut jo, tu vas ser la que... però, vamos, càlmat, que't preparo una sorpresa.

EULA. ¿Una sorpresa? Quina?

VALEN. ¡L'arquitecte! Veyent jo que'n Plàcit ens olvidaba y no's presentaba, em vaig decidir a escriure a n'en Lluís, y avuy mateix...

EULA. ¡Gracies a Déu qu'has tingut una sola vegada una bona idea! Quin pès m'has tret del cor.

VALEN. Per suport, no li parlo de rès referent al casament de la Lola. Li he escrit pretestant que volia fer construhir un *chalet* al cap de vall del hort. (*Se sent un cotxe y truquen.*) Truquen, es ell.

EULA. ¡Si fos en Plàcit!

VALEN. ¡Si que'ns hauriam lluhit! (*Veyent a Lluís.*) Es en Lluís.

ESCENA V

Dits y LLUIS, qu'entra ab un paper rollat y ab cert temor

VALEN. Endavant, amich Lluís. Sigui ben vingut.

EULA. (*Ab amabilitat.*) Tinch un especial gust en que s'hagia recordat de nosaltres.

- LLUIS. (*Saludant.*) Senyor Valentí. Donya Eularia.
- VALEN. ¿Ja deu haber rebut la meva carta? Y venir tot desseguida, es vostè molt complacent.
- EULA. Quan li agrahiràm tots, tanta amabilitat.
- LLUIS. No puch negarlos que he estat consultant ab mi mateix si accediría als seus desitjos; pero ja veuràn, no só rencorós. Si la ofensa va ser ferma, veig que també ha sigut satisfactoria la explicació, y, com per altra part tampoch hi té cap culpa la filla de vostès. .
- EULA. La veritat es que jo no tinch present, no recordo res de lo que's va dir... com estava tan nerviosa, tan marejada...
- VALEN. La pobreta Eularia's trovava tan mal, sufría de tal modo que. . pero vamos, no'ns en recordèm més. (*Senyalant lo rotllo de paper que porta a la mà en Lluís.*) Ah! ja veig que s'ha ocupat de nosaltres y del xalet.
- LLUIS. Si, he perflat el plano. (*El desenrolla sobre la taula.*) No sé si mereixerà l'aprobació de vostès y sobre tot, si serà del agrado de donya Eularia.

ESCENA VI

Dits y LOLA

- LOLA. Ah! ¿En Lluís aquí?
- LLUIS. Senyoreta.
- LOLA. (Ara comprench el motiu de mirar tan sovint cap a la carretera.)
- EULA. Veges, Lola. Examina aquest plano ab en Lluís y ja'm diràs lo que't sembli.
- LOLA. (*S'acosta y veient lo plano.*) Es un xalet.
- VALEN. Si, pe'l cap de vall del hort. Ho ha vist tot seguit.
- LOLA. (*A Lluís.*) Oh! Es molt bonich, y encara m'agradaria més si'l decorat de la fatxada sigués una mica més senzill.
- LLUIS. S'arreglarà facilment, per serli agradable, tot se pot combinar
- VALEN. (*A Eularia*) Dignes, ¿no't sembla que deuríam

tractar d'adelantar aquest casament lo més aviat possible?

EULA. (*A Valentí.*) ¿Si lo hauríam d'adelantar? Ja ho crech... com que desitjo que s'efectue avans que'l de la Matilde.

ESCENA VII

Dits y FLORENCI

FLO. Ja hem arreglat el morralet pe'l dinar de la meva bestia, vull dir lo meu caball. Hola! En Lluiset Prats? (*Acostantse a la taula.*) ¿Pero que fan vostès tan capficats y contemplant aquest paper?

LOLA. ¡No'ns destorbi... treballèm! (*A Lluis.*) ¿No li sembla que les finestres son massa raquitiques?

LLUIS. Oh!... les engrandirèm.

FLO. (¿Una noya... arquitecte? Això'm serà molt convenient per quan me proposí edificar alguna casa) (*Baix a Valentí.*) Tinch que parlarli d'un assumpte de la més alta importancia...

LLUIS. (*Aixecantse.*) Ara'ns en anirèm cap a l'hort pera veure ahont empassarèm l'edifici.

VALEN. Si, es una idea excelent; anèm cap allà.

EULA. A mi m'agradaria que'l xalet estigués a la vora del safreig gran...

FLO. (Aquet bon home no m'ha entès.) (*A Valentí*) Ja li he dit que tinch de parlarli.

VALEN. Sí, sí. més tart... després... (Ja'm carrega aquest jovenet.) (*Tots se'n van menos Florenci.*)

ESCENA VIII

FLORENCI, després NADAL y PLACIT

FLO. Estich decidit; la moreneta se n'ha emportat la palma, había pensat ab la rossa, ab la Matilde, pero com en Plàcit m'ha pres la delantera, y com qu'es un amich... no he volgut ferli la competencia, perque si jo haguès

parlat. Y després, m'es complertament indiferent que sigui la una com l'altra.

PLA. (*Apareixent al fons ab en Nadal.*) Entri, papà entri. Bò! Ja s'ha quedat mirant aquells rosers.

FLO. (¿En Plàcit aquí? ¿Què dimontri hi vindrà a fer?)

PLA. ¡Hola, Florenci!

FLO. ¿Es pot saber, Plàcit, el motiu de tenir el gust de vèurel per aquí?

PLA. ¿Y aquestes senyores? ¿Que han sortit?

FLO. Tothom se's dirigit cap a l'hort.

PLA. Me sembla que vostè està aquí com si fos de la casa, es a dir com si formés part de la familia ¿Vol ferme l'obsequi de fer avisar per algun criat al senyor y a la senyora de Valentí la nostra arribada?

FLO. Es que...

PLA. Li agrahiré ab tot lo cor.

FLO. Per serli agradable... (¿Què dimoni vindrà a fer aquí?) (*Surt.*)

ESCENA IX

PLACIT

Ah! Avant. Ja som aquí. Vejàm la proba com m'eixirà. ¿M'estima la Matilde? Ab los quatre dies que m'hi estat a casa d'ella, a la seva torre de Caldetas n'he rebut probes que no'm poden fal-lir. ¿Pero aquestes probes, aquestes mostres d'efecte que continuament me donava, anaven dirigides a mi? ¿No era que escitada per la fortuna qu'ella sab positivament que hi heredit del méu tio. m'adulave pera ser més rica y no perque comensés en son cor aquesta simpatía? Oh! Malehit! ¡Malehit or! Lo que faré jo ara, farà qu'ella prengui al instant un determini, y la forma en que'l prengui serà lo que m'ensenyarà clarament si es cobdicia o amor lo que per mi sent ella. Dintre del méu fret esceptisisme, quin goig

fóra per mí trovar, com jo ja sé de cert que hi ha d'haver en lo mon més d'una noya desinteresada y bona. Oh! ¡Anant tan escasses hauré jo tingut la sort de trévarne una?

ESCENA X

PLACIT y senyor NADAL

NADAL. ¡Escolta, noy!

PLA. Bol! Ja conech que vol tornar a venir a posarme obstacles.

NADAL. Sí; jo això de venir a demanar a la Lola després d'haver demanat ahir a la Matilde...

PLA. ¡Pero; home de Déu! ¿No havèm estat dos hores discutinths y fentnos lo prò y lo contra y convenient al últim en que mentres jo esperava la ocasió d'esplicarli la causa d'aquest cambi, vostè'm faria'l favor de dir lo que li he dit als pares de la Lola?

NADAL. Sí; pero jo...

PLA. Psit calli; després ja ho discutirèm y parlarèm de tot. Ara ells venen aquí. Preparis, segueilles meves instruccions y fassi'l que m'ha promés.

NADAL. Pero...

PLA. Psit! Venen.

NADAL. Rès... me domina... fa de mi lo que vol. En fi... res... femho. Pero ¿què dirà de mi la excàfetera donya Rita Canibell? Dirà...

PLA. Psit! Calli.

ESCENA XI

Dits, VALENTÍ y donya EULARIA

EULA. Oh! Senyors! Fins ara no'ns han avisat que vostès haguessen arriuat.

VALEN. Havièm anat al cap de vall del hort.

NADAL. (¡Si; aquest bon senyor sempre'n ve del hort!)

VALEN. (¿Què tal? ¿Lo treu o no'l treu la meva dòna?)

- EULA. Hem vinguts precipitats
VALEN. ¿Y què tal, què tal, còm va la salut?
NADAL. Divinament. no devien vostès apressurarse...
sens... cumpliments...
EULA. ¡Ay, Plàcit! ¡a desconfiavem de tenir el gust
de veurel per aquí.
PLA. Com que tenia lo desitj de que'l papà m'acompanyés, y fa alguns dies que no's troba prou bé.
NADAL. ¡o? (Ara vol qu'estigui malalt.)
VALEN. (A Nadal) Y donchs ¿que había agafat?
NADAL. No rès... no rès.
PLA. Efectivament, rès de cuidado... reumatisme.
NADAL. (Baix a Plàcit.) Calla, mal cap; parlant d'enfermetats es fàcil agafarles.
EULA. (A Valentí.) Corre, enviem la Lola.
VALEN. (Veyentla pel fons) ¡a la tens aquí.

ESCENA XII

Dits y LOLA

- LOLA. (Entrant ab un ram de flors a la mà.) Oh! Els senyors Nadal, quina agradable sorpresa.
PLA. (Saludant.) Senyoreta! (Baix a Nadal) Pero, m'irila qu'hermosa
NADAL. (Que's moca.) Deixam mocar ab tranquilitat.
PLA. ¿Què es aficionada a les flors, Lólita?
LOLA. Son la meva passió, aqueixes sobretot (Com que me les ha cullides en Lluís)
PLA. Oh! no es estrany que li agradin. Son el llenguatge mut del amor Son les que reben les confidencies dels enamorats, les que transmeteixen les dolces impressións de dos cors que s'estiman
LOLA. Oh! no. no es això, però a fora, ¿en que s'ha de ocupar el temps?
PLA. Es que les flors y les hermoses se comprenen, per que entre vostè y aquest ram...
LOLA. No. . si. . si ho comprench. Si ho entench perfectament Vostè'm diria:—No hi ha, no pot

haverhi, més similitut, senyoreta, de la que jo veig entre aquestes flors y la seva adorable persona. ¡Ah, ah, ah! ¿No es això? Digui la veritat. ¿No es això, poch més o menos, lo que vostè volia dirme?

EULA. Esbogerrada!

PLA. ¡Quina verbositat! ¡Quina gracia! (*Acostantse a Nadal y ab veu baixa.*) (Papà, la Lola'm convé. Preparim el terreno.)

NADAL. (*Baix o Plàcit.*) ¿Què dius, ara?

PLA. (*A donya Eularia.*) Donya Eularia, el papà desitjaría tindre el gust de parlar ab vostè unes quantes paraules.

NADAL. (*A Plàcit.*) Reflexiona...

EULA. Lola.

LOLA. ¿Mana, mamà?

EULA. Acompanya al senyor (*Designant a Plàcit.*) fins al menjador.

NADAL. Si, crech que te necessitat de pendre un refresch.

EULA. (*A Plàcit.*) Quan sigi del séu gust...

PLA. (*A Nadal.*) Ah; cuyti, no's detingui, sinó'm quedaré solter tota la vida. (*Oferint el bras a Lola.*) Senyoreta, a les seves ordres.

LOLA. Per aquí.

PLA. (Ja hem comensat la proba.) (*Se'n van.*)

NADAL. Ja ha pres foch la metxa... Ja està vist, a la vora del foch, l'esca s'encén.

ESCENA XIII

VALENTI, Donya EULARIA, NADAL, y aviat LLUIS

VALEN. Si lo senyor Nadal vol pendre un vas d'horxata, o una copeta de Pippermin...

NADAL. Mil gracies... no tinch la costúm de pendre rès, fins a les hores de menjar. (Estich del tot intranquil y no sé com comensar.) ¡Vostès tenen una filla molt graciosa, molt bonica, molt.

VALEN. No es pas per ferme l'interessant, pero dech dirli que tothom me diu que té un cap... mal m'està'l dirho, preciosissim.

EULA. ¡Encara es tan jove... tan ignocent!

NADAL. ¿Quina edat té?

EULA. Dinou anys.

NADAL. Ah; dinou anys. . Donchs ja's troba en edat de mereixe.. Ja deuenh vostès haber pensat en establirla... en casarla. (Ja he trobat el camí.) Y si vostès tinguessin aquesta intenció, podria tal vegada proposalshi... un bon partit.

EULA. ¿Un bon partit?

NADAL. Vamos, ab vostès me deixaré de retòriques e indirectes. Se tracta d'en Plàcit. Pero, ey, això sense que sigui un compromís formal. Això si la noya vol y ells dos s'agraden.

VALEN. Ah!

EULA. (Dissimula)

NADAL. La posició social y la fortuna d'en Plàcit...

EULA. Fassim lo favor de callar, nosaltres, no pretem saber...

VALEN. Es inutil quant ens digui.

NADAL. Oh! (O son molt llarchs, o . .)

EULA. Amich Nadal... la pretensió de vostè'ns ompla de goig...

VALEN. Y'ns honra .. y puch dirli ab tota certesa y ab tota l'efussió del méu cor...

EULA. Vostè ja's farà càrrech que entre marit y muller se deuen tractar aquets assumptes... y com qu'en Valenti es l'amo... 'l gefe de la familia...

VALEN. Oh! Si!... Jo sò qui porta la veu aqui... jo mano.

EULA. Además, debèm informarnos del parè de la nostre filla.

NADAL. És molt just. ¿Vol que li digui que vostès li volen parlar?

VALEN. Vostè es massa bòl

NADAL. (*Anantsen y apart.*) (¿Y que dirà a tot això la hermosa ex-cafetera donya Rita de Canivell?) (*Pr en el sombrero.*) Endavant, senyor de Valenti... donya Eularia... Allí esperarèm la resolució.

ESCENA XIV

Donya EULARIA, VALENTÍ y després LOLA

EULA. (*Aixugantse els ulls, ab veu conmoguda y tirantse als brassos de'n Valentí.*) Valentí!

VALEN. (*Abrassantla*) Eularia!

EULA. Abrassam, fill méu!

LOLA. (*Entrant.*) Hola! El papà y la mamà abrassant-se?...

EULA. Si, filla meva! Contemplans y observa la nostre ditxa, la nostra felicitat.

VALEN. La fortuna'ns ha entrat per la portalada gran.

LOLA. ¿Què passa?

EULA. Acaba de presentarsens un pretendent.

LOLA. (*Ab alegria.*) ¿De veres?

EULA. Nosaltres no't volèm obligar, ets lliure, completament lliure...

LOLA. (*Fentli un petó.*) Mamaita meva! (*Agafant les mans d'en Valentí.*) Papaito méu...

VALEN. ¿Com que ja has endevinat qui es el pretendent?

LOLA. ¡Oh, crech que sí! En Lluís.

EULA. Y ¿qui es recorda d'en Lluís? No... es en Plàcit.

LOLA. ¿En Plàcit? No'l vull pas.

VALEN. ¡Com s'entent!

EULA. Però, perquè?

LOLA. Perque... perque... ¡que sé jo! Me sembla qu'he comensat a estimar a n'en Lluís, y ja qu'he comensat, just es que'm deixin acabar.

VALEN. Però te més d'un milló de pessetes, desgraciada! ¡més d'un milló de capital!

LOLA. Y ¿que se me'n dona en a mi? Donchs si demà se'ls presentés un altre pretendent ab dos milions, ¿també deuríen voler que cambiés el méu modo de pensar? y si un tercer en tingués tres, ¿voldríen lo mateix? Això no pot ser de mudar cada día les inclinacions del cor...

VALEN. Prou! ¡filla revolucionaria!

EULA. L'obligació de tota senyoreta ben educada, es d'obehir als séus papàs. Somriu y no fassis aquesta cara com si presidisses un dol.

VALEN. Sigues falguera, o sinó...

- LOLA. Oh! Es que estich decida; no m'hi casaré pas.
VALEN. Calla! M'ha semblat que parava un carruatge al frente del reixat.
EULA. Si; una visita.
VALEN. Oh! La familia Canivell.
LOLA. Ah! ¡La Matilde!
EULA. ¡Què dius, are! Si's trovan ab en Plàcit y li parlan...
VALEN. Estigues tranquila. Ja arreglarèm les coses de modo que se'n entornin molt aviat. Ja'ls tenim aquí.
EULA. Sanch freda y prudencia.

ESCENA XV

Los mateixos, CANIVELL, donya EULARIA, MATILDE y LOLA. Aquestes dugues parlan apart

- EULA. Oh! ¡Estimada amiga meva! Quina agradable sorpresa! (*Ab afectada amabilitat y besantse les dugues.*)
RITA. ¿No debíen esperar la nostra visita? ¿No es cert? (*Nctis la confusió dels Valentins.*)
EULA. No; y no obstant, lo cor m'ho deya: aquest mateix dematí parlavam de vostès ab en Valentí.
VALEN. Si, parlarem de vostès, ¿Y'ls bons amichs Canivell? deyem; no's recorden de nosaltres.
CANI. Donchs ja'ns tenen aquí.
VALEN. (*A Canivell*) Sempre tan rubicundo, tan robust.
CANI. Sí, com vostè també. ¡Tan gras! ¡Tan guapo!
LOLA. (*A Matilde.*) Tinch que parlarte....
MATIL. (*A Lola*) Jo també.
LOLA. (*A Matilde.*) D'assumptes graves, interessants.
MATIL. (*A Lola.*) També jo. ¿Anèm sen cap al jardí?
LOLA. Mamà! ¿Vols que ab la Matilde, anèm a cullir unes quantes flors? Li farè un ram.
EULA. No faltaba més, anéu, anéu, filles meves.
(*Valentí surt ab elles y donya Eularia les acompanya fins a la porta.*)

ESCENA XVI

Donya EULARIA, donya RITA, CANIVELL
y aviat VALENTÍ

CANI. (*A donya Rita.*) ¿Veus com no estabem en lo cert? No veig ningú.

RITA. (*A Canivell.*) He sentit lo relinxo d'un caball dins de la quadra. Te dich que'n Plàcit se troba a n'aquí.

CANI. (*A Rita.*) Vaig a mirar per tots los recons, y si hi es, jo'l trobaré.

EULA. Pero ¿que fan de peu dret? Assentinse, prenèm assiento.

(*Donya Rita y donya Eularia s'assenten.*)

CANI. Gracies! jo tinch entumides les cames y'm convé l'exercisi, el moviment...

RITA. ¿Que hi han molt dies que no han vist a n'en Plàcit?

EULA. ¿Quin Plàcit?

RITA. En Plàcit Nadal.

EULA. Ah! sí. ¿El fill d'aquell amich de vostès? Donchs, desde'l ball de casa Duràn.

RITA. (L'han vist, jo ho juraría.)

EULA. No'm recorda qui'ns ha dit qu'había anat a fer un viatge...

RITA. Si... cap a la Sardanya.

(*Entra en Valenti.*)

CANI. (*Que ha trobat lo bastó y sombrero d'en Placit sobre'l piano.*) Calla!... aquest bastó se sembla molt al bastó que porta en Plàcit.

VALEN. (¡Ja plou!)

EULA. (¡Quin descuit!) Aquest bastó perteneix... lo va comprar... en Valenti...

VALEN. Sí; *al Bazar del Siglo*... Rambla dels Estudis... lo día que vaig anar al Tibidabo ab los directors d'una societat de... neu... no d'aigües... (¡No sé lo que'm dich!)

CANI. ¿Y aquest sombrero nou y flamant? ¿Vol dir qu'es de vostè?

VALEN. ¿Aquest... sombrero?...

EULA. Es el d'en Lluís Prats... l'arquitecte.

ESCENA XVII

Los mateixos y LLUIS

LLUIS. Molt servidor de vostès

VALEN. Ah! Oy, Lluís, que tinch de parlarli.

LLUIS. Precisament jo també vinch a parlarli, senyor de Valentí. (*Repara ab los altres.*) Ah! Holal ¡La senyora donya Rita y'l senyor Canibell!
(*Saluda a l'un després a l'altre.*)

CANI. (Hi era... no m'ho pensaba.)

(*Valentí trova un recurs.*)

VALEN. Miri, Lluís; he reflexionat... y... no es lo Xalet suis lo que desitjo. A Lolita li agrada molt tot lo que li recorda l'Orient. Aquells minarets... aquelles cúpulas ab la mitja lluna a dalt li agraden molt, molt, molt.

LLUIS. Si? .. ¡Donchs a mi m'agrada molt, molt, molt! tot lo que indiqui formalitat y dignitat, y com que justament ara la Matilde y la Lola juntes m'acaben d'esplicar tot lo que passa y veig que desgraciadament aquí no s'hi trova cap d'aquestes coses, jo'm retiro desd'ara, y'ls hi deixo aquí'l plano del pabelló perque se'l fassin acabar per un altre arquitecte. No, no, no... Si a mi no'm fa rès .. si m'agrada, si ho aprobo .. si'm complau... Saben? Mirin: les claus que jo podria fer trincar a les aures de vostès son aquestes, que son sencillament... claus, y obren los pupitres ahont jo tinch los compassos y'ls estutxos ab que'm guanyo honradament la vida. Senten? Trinquen aixís. Vostès tenen bon oído, y... es clar... al moment han conegut qu'eren claus de ferro y com que casualment, n'han sentit trincar unes d'or... ara .. es natural, no saben com desferse de mi y'm volen treure. No, no, no; si, fan bé y... rès més; ja ho saben, senyors Senyora donya Rita... celebro. Senyor de Valentí, per servirlo. Senyor de Canivell, a les seves ordres Donya Eularia . tant de gust d'haverla

coneguda. (*A Canivell*) (Veuré a la Lola després.) Als peus de vostès, senyores. (*S'en va pel fons.*)

RITA. (¿Què tal? ¿Has sentit tirar?)

CANI. (¡Y qu'es bala rojal)

EULA. Ah! ahl ahl

VALEN. ¿D'això rius?

EULA. ¿Y no haig de riure? No he vist ningú que tingui més amor propi qu'aquets artistes. Ara perque li hem dit que voliem un kiosko oriental, mirin de qui modo s'ha enfadat y eixit de quici.

RITA. (Aquí hi ha misteri. En Plàcit es aquí.)

(*A Canivell.*)

CANI. (Calla, beneyta.)

EULA. (Sembla que ja s'en van.)

VALEN. Si, espera; calla.

RITA. (¿Què fem, donchs, Canivell?)

CANI. (Si, haurèm d'anàrnosen.)

RITA. Es ja tart y tindrèm el sentiment de deixarlos.

EULA. ¡Tan prompte?

RITA. D'aquí a Caldetas hi ha un bon tretxo.

VALEN. Per lo menos darèm un passeig per l'hort y de pas veurèm lo jardí.

RITA. Ab molt gust, y al mateix temps avisèm a Matilde.

VALEN. (Gracies a Déu que s'en aniràn aviat.)

ESCENA XVIII

Dits y FLORENCI

FLO. (*Ab gran alegria.*) Oh! ho! oh! La familia Canivell. Ja no m'estranya la vinguda de'n Placit.

CANI. Còm? Què?

EULA. (¡Quín estúpit!)

VALEN. (¡Quín cap d'estopal)

EULA. (*Fent senyas a Florenci*) Pero ja vostè sab que nosaltres no l'hem vist.

VALEN. (*Fent senyas a Florenci.*) Ja fa més de cinch dies.

- FLO. ¿Què diuhen, ara? Si encara no fa un quart que l'he saludat en aquí, aquí mateix.
- RITA. No cal que digui rès més, senyora, ja sabèm lo que'ns convenia averiguar. (*A Canivell.*) Si tu t'ho mires ab indiferencia, tindràs orxata de xufas en lloch de sanch en les venes.
- CANI. (*A Rita y prenent un aire marcial.*) Deixem fer a n'a mí.
- RITA. Vaig a donar un crit a la meva filla.
- EULA. Pero, senyora.
- RITA. No crech que tinguin la pretensió de que'ls deixèm aquí a la nostra filla? (*Se'n va cap al fons.*)
- FLO. (*A donya Eulalia.*) ¿Pero, què passa... què hi ha?
- EULA. (*A Florenci.*) ¡Vostè té la culpa de tot! (*Se'n va cap al fons pera trobarse ab donya Rita.*)
- FLO. (¿De qué tindrè jo la culpa?)

ESCENA XIX

CANIVELL, VALENTI y FLORENCI

- CANI. Ara, els dos tractarèm del assumpte
- VALEN. ¿De quin assumpte?
- CANI. Això vol una explicació, los dos hem fet armes, los dos hem pertenescut a les files de la milicia nacional, vostè sargento y jo cabo según y per lo tant...
- VALEN. No'l comprench.
- CANI. Desde el primer día qu'aquest jove'm va manifestar lo desitj d'unirse ab la meva filla...
- FLO. (Jo?...) Bé ¿no ho dich jo? Tothom me vol
- CANI. He vist les maniobres de vostès... totes elles de mala lley.
- VALEN. ¡Senyor Canivell!
- CANI. (*Ab decisió.*) Senyor Valentí, estich a les seves ordres.
- FLO. (*Interposantse.*) Vamos, senyors, que hi hagi pau. (Ara, per mi, son fins capassos de matarse.)
- VALEN. ¿Que s'ha pensat ferme por per la tremonda?

- Y en últim cas, no crech que hi hagi cap lley que s'oposi a que'ls pares tractin de casar a les seves filles... ab qui'ls hi agradi.
- CANI. Es que primerament va escullir a la meva, va visitarnos a Caldetas.
- FLO. (Vritat es... vaig visitarlos avans.)
- VALEN. ¿Y bé... què? Després ha vingut a Arenys de Mar, ¿això crech que tampoch hi haurà cap lley que ho prohibeixi?
- FLO. (També es veritat, pero he fet mal.)
- CANI. ¿Sab lo que penso jo?... que gracies a les intrigues de tots vostès, ell s'ha decidit a visitarlos.
- VALEN. Donchs ¿sab lo que li contesto jo?... Que ell ha vingut aquí perque li ha semblat convenient...
- FLO. Ja ho veuràn, permetim que jo...
- CANI. Lo que vostè diu es fals, completament fals!
- VALEN. ¿Lo qual vol dir que jo mento?
- CANI. Estich a les seves ordres. Ja li he dit.
- FLO. Pero, senyors, uns amichs antichs...
- VALEN. ¿Vol fer lo favor de callar?
- CANI. ¡Miri, jove! Fiquis allí ahont el demanin y no 'ns amohini. (*A Valentí.*) ¿Renuncia a la boda?
- VALEN. No.
- FLO. Pero, permetim, això m'incumbeix a n'a mí.
- CANI. Home, ¿vol fer lo favor de deixarnos ab pau y quietut? (*A Valentí.*) Demà mateix, rebrà la visita de dos amichs meus.
- VALEN. Perfectament.
- CANI. Molt servidor de vostè. (*Se'n va.*)
- VALEN. Fins a la vista.
- FLO. ¿Es a dir, donchs, senyor de Valentí, qu'això es un desaffo?
- VALEN. ¡Y qu'ha de ser, criatura! Miri si'm dona gayre cuydado, que ja no'ns en recordarèm més ni l'un ni l'altre. (*Se'n va.*)

ESCENA XX

FLORENCI y aviat MATILDE

- FLO. Oh! Cà! ¡Que'm conta a mí! Per més que digui ell, això serà un desaffio. ¡Un desafiol! ¡Y a la

seva edat! Y seràn capassos de portarlo a cap.
MATIL. (*Entrant molt airada.*) Oh! ¡això es indigne, es una infamia! Lola m'ho ha contat tot y'l tal Plàcit... Jo crech que ja l'estimaba una miqueta... Oh, no vull permaneixer aquí ni ún minut més... Ah! en Florenci.

FLO. Matilde.

MATIL. ¿Sab ahont es la meva mamà?

FLO. Escoltim, Matilde; es tracta d'evitar una gran desgracia.

MATIL. ¿Una desgracia?

FLO. El papà de vostè y'l papà de la Lola s'han incomodat y s'han desafiat.

MATIL. ¡Qué'm diul ¿Y perquè?

FLO. Perquè... perquè... pero, vamos es precis confessarho tot, es piramidal, a causa d'un pretendent que tenen l'ocurrencia de disputàrsel.

MATIL. ¿Un pretendent? (Ah! ja comprench.)

FLO. Pero'l pobre jove no'n té pas la culpa.

MATIL. ¿Un desafió? ¡Això no pot ser!

FLO. Es lo que jo dich. Jo corro a trobarlos, jo tractaré de que compreguin la rahó, que's calmin y...

MATIL. ¡Oh, sil corri, vagi, jo li demano ab tot lo cor, y li quedaré eternament agrañida.

(*Donantli la mà.*)

FLO. (*Besantli la mà.*) Ah! Matilde! Aquesta paraula m'enardeix, conti ab mí, jo procuraré que no's derrami ni una sola gota de sang. Jo seré'l seu angel tutelar, conti.

(*Se'n va per l'esquerra.*)

ESCENA XXI

MATILDE y aviat PLACIT

MATIL. Oh! El tal Plàcit, en aquet moment l'aborreixo, l'odio ..

PLA. (*Sortint ab precaució de la dreta.*) Me sembla que ja no hi ha ningú. (*Veyent a Matilde.*) La senyoreta Matilde!

MATIL. Vostè? (*Fent ademàn d'anar sen.*) Dispensim .

PLA. Una paraula, una sola. Matilde, y podré justificarme.

MATIL. (*Ab ironia.*) Justificarse? ¿Y de què?

PLA. De no haber continuat les meves visites per portar a cap el projecte...

MATIL. Al contrari, soch jo qui dech estarli agrahida, perque jo, encara no li habia donat cap esperansa.

PLA. Ah! Vostè?

MATIL. Y ja que té l'atreviment de disculparse per una cosa que vostè habia somiat, jo dech dirli ab tota franquesa, que vostè no m'hagradava pas del tot, y que no habia simpatisat ab mi.

PLA. Pero, senyoreta...

MATIL. Duihen que té un capital més que regular, millor per vostè; pot anarlo oferint de familia en familia, fins que trobi qui l'hi accepti.

PLA. Permetim...

MATIL. Lo qu'es per mi ja li regalo, que ben sèu es. Si algun día'm determino y'm caso, serà ab un home que'm compregui.

PLA. Oh! Matilde!

MATIL. Lo que jo buscaria, seria'l talent, el carinyo y la bona educació, la convenient instrucció perque no'm sedueix la riquesa; la fortuna no fa la felicitat ni constitueix la ditxa d'un matrimoni

PLA. Pero...

MATIL. No, no; si està escusat, si jo'l perdono. Ah! ah! ah! pensarse que vostè ab lo sèu milió m'habia de fer dalir y divertir-se. Ah! ah! ah! (*Rihent.*) S'ha errat, senyor de Nadal, jo prescindeixo tant de vostè com dels seus diners, li dono les gracies per haverme desenganyat a temps. Ah! ah! ah! Dispensim. És una passió de riure que no la puch contenir de cap de les maneres Ah! ah! ah! (*Rihent.*)

PLA. Pero, Matilde.

MATIL. Beso la mà, senyor de Nadal, he vist l'intent, he celebrat l'ardit, jo he comprès la broma y en gracia de lo que m'ha distret y divertit, ja ho sab, sempre tindrà en mi una admiradora y una amiga (*Se'n va.*)

ESCENA XXII

PLACIT

Oh! oh! oh! Ja he vist lo que jo pensaba. La proba m'ha sortit bé. Tirar una andanada aixís tant ferma y tant valenta a un milionari com jo, no es vulgar. Aquesta noya no se cega ab lo brill del or, aquesta noya es desinteresada, aquesta noya val. Jo que la creya avara y cobdiciosa com totes. Ara no més falta desferme d'aquesta gent que sense saberho m'han ajudat a fer la meva proba. Y... Oh! ¿Què faig? ¿Què dich? Vejàm, vejàm, pensemhi... Ah! ¿Aquí hi ha un àlbum de retratos! (*Fulleja l'àlbum.*) Retrato a l'americana. Calla! Jo conech als originals. Si si, tots dos son d'en Lluís. Olal... Tercer retrato d'en Lluís ab casco a lo romà... no a lo bombero. Si; es jefe del còs de bombers. Oh! oh! oh! Tres retratos del mateix Lluís al àlbum de la moreneta. ¡Oh, això es grave! ¡Això es un raig de llum! ¡Això'm fa pensar qu'aquest pis ja està llogat, y ara veig clar que'm deya la veritat donya Rita, y que la Lola m'acceptava no més obligada per lo seus papàs que la sacrificaven a n'el mèu or. Oh! ¡Ja estèm bé! Aixís ja puch obrar ab tota llibertat. ¿Ahont s'haurà ficat lo papà? Si jo trovés una escusa... Ah! Ja la tinch. Aquets mateixos retratos. ¡Oh, si! Ingeni y comensèm.

ESCENA ÚLTIMA

PLACIT, donya EULARIA, VALENTÍ, LOLA
y senyor NADAL

EULA. Plàcit!

VALEN. Còm? ¿Aquí sol?

PLA. Sí; els esperava. (*Apareix, Lola dreta.*)

- LOLA. Oh! ¡Mira, mamà, mira quina rosa mès bonical
- NADAL. ¿Se pot entrar? (*Aparetx, esquerra.*)
- EULA. Sense cap classe de reparo. (Vamos, Lola, donali una flor.)
- LOLA. (¡Pero, mamà!)
- EULA. (Al moment.)
- LOLA. Plàcit; si acceptès aquesta flor...
- PLA. ¡Una flor! ¡Una flor diul... (Bon peu per comensar.) Oh! Lola! Lola! Encara vol acabar de jugar ab aquest pobre cor que ja han esgrunat tantes altres?
- LOLA. Jo?
- VALEN. Plàcit!
- NADAL. Còm?
- EULA. ¿Què vol'dir?
- PLA. Vull dir, senyora, lo qu'aquest àlbum diu. Veu? Tres retrats, tres fotografíes totes del méu amich Lluís Prats, y, al darrera d'una, una dedicatoria prou espressiva pera veure que la Lola m'enganyava, que Lola estimava a un altre, mentres acceptava les meves declaracions y les meves mostres d'afecte.
- LOLA. Oh! No, Plàcit; jo...
- PLA. No; si ho comprench; si ho veig perfectament, senyoreta. ¿Qué importa, què significa, quina transcendencia pot tenir per vostè que, de resultes d'aquest desengany, jo plori, o sufreixi, o mori apesarat? Cap Per lo tant, queda desfeta tota promesa que jo hagi pogut ferli, me despedeixo ab tota la consideració que vostès mereixen, y'ls hi notifico qu'entre Lola y jo serà possible l'amistat mentres ella vulga, l'amor may, encare que de tant enamorat degués jo perdre la vida. (*Moniment del senyor Nadal.*) No; es inútil, papà, ¡es irrevocable!
- VALEN. Però...
- PLA. Senyor de Valentí, dispensim. Dispensim vostè, Lola, també, si l'he ofesa, y vostè, donya Eularia...
- EULA. Escolti... jo li diré...
- PLA. Als peus de vostè, senyora. (*Se'n va.*)
- NADAL. (Bé, y are jo ¿què faig?)
- LOLA. (Oh! ¡Quina ditxa!)

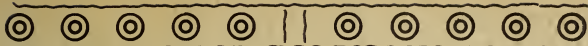
EULA. Oh! ¡Aquest àlbum!...

LOLA. (*Contentintla*). Mamà!

VALEN. (Vaja; adeu, nuvi!)

FÍ DEL ACTE TERCER

ACTE QUART

Lo teatro representa un cobert de manpostería ab banchs de fusta blanca y sobre d'ells molts testos de totes classes ab rosers y algunes altres classes de flors. Eynes de jardiner. Portes laterals, y al fons una gran portalada que dóna al jardí. Cadires y banchs rústichs pera seure.

EECENA PRIMERA

NADAL y JOAN ab dos regadores regant les flors
y Nadal escapsant los brots

NADAL. Per més que diguis, no n'estich content.

JOAN. Pero, senyor Nadal...

NADAL. ¿Còm s'entén això? Estich apenes dos dies ausent, y quan torno aquí, tot ho trobo sech, mústich...

JOAN. Com que aqueixos dies ha fet calor y no ha plogut gens...

NADAL. Perxò mateix, devies regarho sovint.

JOAN. Ja ho he regat, senyor Nadal; pero li puch assegurar que hi havia poca aygua.

NADAL. ¿Sabs lo que hauràs regat ab frecuencia? La teva gargamella. Vetaquí lo que tu hauràs regat.

JOAN. Li puch assegurar... (*Foan fuma.*)

NADAL. Bé, bé, vès, fuig, fuigme del méu davant a aquets cigarrots tant dolents que fumes.

- JOAN. ¡Home, es tabaco del govern!
- NADAL. Oh! ¡Ja ja! Be massa qu'ho conech ab lo que m'empestes. Oh! Mira, mira'l pugó com se menja les poncelles y les fulles de les roses.
- JOAN. Ah! Veu? perxò mateix, perxò jo fumaba tant.
- NADAL. ¿Còm, que fumabes tant per això mateix?
- JOAN. Si, senyor; porque a mí un jardiner molt intel·ligent va dirme que'l fum del tabacalera'l millor remey pera matar lo pugó dels rosers.
- NADAL. Ah! Sí? Donchs. rès. Vamos ja't permeto que ensenguis un d'aquells cigarros que empesten a dos hores lluny, ja t'ho permeto.
- JOAN. (*Rient.*) Oh! davant de vostè.
- NADAL. Ami no m'ofén aquella pudó.
- JOAN. Si lo senyor es tan considerat, y ho vol. ¡Ah, hò! Ja no tinch cap cigarro. Si'm vol fer lo favor de pendrem la regadora, m'arribaré fins a l'estanchi.
- NADAL. Això es, y jo't guanyaré'l jornal que't dono. Guarda la regadora, y ja compraràs els cigarros més tart, al mitj día, jo dech anarmen a casa la vila per l'elecció de l'ajuntament, es una obligació de tot bon ciutadà, Com que fes que quan torni tot estigui ben regat y ben arreglat.
- JOAN. Vågissen tranquil, vaig a vuydar el safreix. (*Se'n va ab les dugues regadores, al arribar al portal diu:*) Ah! Aquí ve'l seuyor Plàcit, el fill de vostè. (*Surt.*)

ESCENA II

PLACIT y NADAL

- PLA. Bon día tingui, papà.
- NADAL. ¿Ja't tenim aquí? ¿D'hont surts? ¿Què t'has fet desde ahir a la tarde?
- PLA. Jo? Arribo en aquest moment de la ciutat.
- VALEN. Ja't dich jo que'ts un xicot molt mal educat. Te'n vas anar de casa'ls Valentís donantnos un gran susto, y al cap d'un rato ja't trovo al

café d'Arenys mateix fent broma ab una colla de joves

PLA. Allò va ser una excusa per'anarmen decorosament d'aquella casa

NADAL. Si? Donchs donya Eularia's va posar feta una furia... per fortuna vaig lograr calmarla.

NADAL. Ah! Si vols fumar un cigarro, no surtis d'aquí.

PLA. Acabo de fumar y he tirat la punta.

NADAL. D'aquí endavant, guàrdala y llènsala aquí dins. (*Mudont de conversa.*) Pera passar la vetlla varem jugar al solo, jo no conech lo tresillo, y quan la joveneta se'n va anar cap a fer nonon, com que'm varen donar explicacions complertes y jo vaig veure que alló d'aquelles fotografies no eran més que una aprensió teva, perque no n'hi havia cap que tingués dedicatória com tu vas dirnos, jo veyente a tu tan enamorat, vaig arreglar tot de seguit la cosa y varem parlar llargament dels capitols.

PLA. ¿Dels meus?

NADAL. He prés alguns apuntes, y com antich notari, aquest dematí mateix els he donat forma. (*Treyentse uns papers.*)

PLA. Està molt bé, pero vostè, papà, sempre's precipita. ¿Perque ha anat tan depressa?

NADAL. ¡Com que vareig veurer que era tan fort lo teu amor!

PLA. El meu amor es un llibre y ha girat de full, y aquella desesperació, ja li he dit un altre cop qu'era fingida, y que va sé una broma.

NADAL. ¿Què dius? Pero, ¿què dius, y què vols dir?

PLA. Ahir al sortir de casa'ls Valentís, vaig tenir la fortuna d'arribar a temps al ferrocarril y vaig fer lo viatge de regrès ab la familia Canivell.

NADAL. Y bé, ¿y què?

PLA. Estaven fets unes furies, no'm volien escoltar y particularment Matilde, pero vareig suplir, pregar, y, a la fi, ens varem reconciliar.

NADAL. (*Sense entendre.*) Està bé ¿y què?

PLA. ¡Còm, y què? Qu'avans d'arribar a Barcelona ja se m'havíen absolt

NADAL. ¿Es a dir?...

- PLA   Que'm caso ab la Matilde. Ella, ella sola es la que adoro ab frenesí. Durant la vetlla hem parlat dels capitols ab lo séu papà; ja ha encarregat la redacció al séu notari, y tota la familia Canivell vindrà avuy a visitar-lo, y portaran los capitols ab tota regla, y també li torran el cistell del altre dia.
- NADAL. ¡Ara si que estèm ben frescos! Y la familia Valentí també deu venir avuy aquest dematí pera enterarse dels capitols
- PLA.   ¡Quín enredol
- NADAL. ¿Y que'ls hi diré jo? Pero tu'n tens la culpa; sembla que't rosteixin al ast Vas dant voltes com un esquirol ficat dins d'una gabia.
- PLA.   Calmis, aquest'vegada va de sèrio; seré formal
- NADAL. Si ja m'has dit això altres vegades. Ademés pensa que jo he donat la meva paraula. Lo papà de la Lola li dona setanta mil duros; deu mil més que l'altra; he sapigut lo que't dich tot prenent cafè.
- PLA.   ¿Que se'm dóna en a mí de'ls diners? Soch prou rich.
- NADAL. Reflexiona, desventurat. y tenho en compte tot. ¡Els setanta mil duros! ¡La paraula del teu papà! Me'n vaig. Mira, mentrestant pots fumar un cigarro aquí, sense sortir a fora, fuma, noy, fuma y reflexiona. (*Mitj muts.*)
- PLA.   Miri, home, que's posa la sibella del sombrero al davant.
- NADAL. Y bé, digali atxe.
- PLA.   Y aquest trau al botó de més amunt.
- NADAL. Te, donchs, descòrdel.
- PLA.   No, qu ara se'l corda un botó massa avall.
- NADAL. Si? Té. Donchs pujel.
- PLA.   Y'l bastó que l'agafa per la virolla d'abaix.
- NADAL. Si, si, sí, ja ho veig, la corbata a dalt y'l botó abaix, la virolla ne'l puny, tot al contrari y al revés y cap girat que me'l sento com unes devanadores que van voltant y ara passa la rosa, ara la morena, ara'ls Canivells, ara'ls Valentís Oh! oh! oh! Les onze. Ay! Me'n vaig a dipositar a l'urna la rossa. Ay! Vull dir la papeleta per la elecció de la morena... no, vull

dir del Ajuntament. Tu no't moguis; torno y veurèm si això s'arregla o us porto a tots junts a Sant Boy, per acabarho aixís d'una vegada. (*Se'n va.*)

ESCENA III

PLACIT, LLUIS y al final JOAN

LLUIS. T'he buscat tot aquest dematí, y m'han dit que't trobaria aquí, a casa teva.

PLA. ¿Sembla que t passa alguna cosa? ¿Quina caral!

LLUIS. Vinch a fer-te una pregunta, y't suplico que'm contestis ab tota franquesa

PLA. Pregunta.

LLUIS. ¿Es cert que't cases ab la Lola?

PLA. Jo? ¿Perquè ho vols saber?

LLUIS. He pogut averiguar que tu, sense saber que la Lola fos la meva estimada, t'hi vas declarar; lo teu pare ja va arreglar, ab ells, los capítols, y are estèm en que els Valentís te volen per gendre; la Lola està que diu que morirà avans de ser d'un altre que jo no siga, y jo'm trovo en lo conflicte de no saber que fer, si tu, com a bon amich, no'm treus d'aquest enredo.

PLA. Ah! Veus? Si tu m'hagessis dit que l'estimaves, jo m'hauria guardat prou de dirigirmhi.

LLUIS. No t'ho havia dit, perque no sé ab quin objecte, la Lola'm suplicava sempre que no revelés a ningú les relacions nostres

PLA. T'ho suplicava, per ordre dels seus papàs, perque com ells desitjen treure lo millor partit possible de la seva filla, mentres veyen que ja't tenien a tu segur, buscaven a un altre que fes més bon trinch d'or del que tu feyes.

LLUIS. Bé, si; pead ara ja...

PLA. Oh, tranquilisat; aquest casament no s'efecturà pas. En primer lloch, perque tu ets lo meu millor amich, y en segón lloch, perque la tal Lolita te un defecte que no'm convé a mi.

LLUIS. ¿Un defecte la Lola?

PLA. Si, he vist que contemplaba ab massa insistencia unes fotografies, que totes elles s'assem-

- blen d'un modo especial, a un jove arquitecte al que li professo una amistat gran.
- LLUIS. ¿Serà cert? ¿Seré tant ditxòs que m'hagi col·locat?...
- PLA. T'hi ha col·locat, ella t'estima, 'm consta, y veta-quí el motiu perque tu't casaràs ab ella, y no jo.
- LLUIS. Oh! ¿Això serà possible? No pot ser.
- PLA. ¿Per què?
- LLUIS. Lo téu capital els hi ha regirat lo cervell, es-tant bojós d'alegría, y si tu no't cases ab la seva filla, donya Eularia buscarà, buscarà un'altre que tingui molts més diners
- PLA. Diable! Diable! ¿Còm traurels del cap aqueixa idea? (*Reflexionant.*) Espera, si, si, fora un gran medi. (*Alt a Lluís*) Tinch necessitat de que vinguis ab mi. ¿Pots disposar d'una hora?
- LLUIS. De dos, de tres, de tot lo día si ho desitjes.
- PLA. (*Trayen; se una cartera de la butxaca, ariencant una fulla y escrivint ab lo llapis.*) Deixem escriure al papà; si ja estaré de retorn dintre d'una hora. (*Dobla'l paper, cridant.*) Joan! Joan!
- JOAN. (*Sortint.*) Senyoret!
- PLA. Aixís que vingui e papà, li entregues aquet paper. (*Li dona.*)
- JOAN. Està molt bé.
- PLA. Anèm, Lluís. (*Plàcit y Lluís se'n van.*)

ESCENA IV

JOAN y a via t NADAL

- JOAN. ¡Mare de Déu! Y que n'es de pesat això de re-gar les plantes y les flors, y com que'ls testos tots tenen un forat al cap devall, l'aygua corre y fuig, y per més que se'n tiri, valguem Déu y que's pesat.
- NADAL. (*Entran per Pesquerra.*) Ja està fet. He dat lo vot al senyor Jaume Gatitellas, es el méu carnicer y no se sab lo que pot succehir ab el temps. (*A Joan.*) Y bé. ¿Qu'es fora'l senyoret?
- JOAN. Se'n es anat ara mateix ab un altre senyoret, pero m'ha deixat això per vostè, y m'ha dit que li entregués. (*Li dona lo paper y se'n va*)
- NADAL. ¿Un billet? (*Llegint.*) Tranquilisis, he trobat

un medi excelent perque tot s'arregli del millor modo; dintre d'una hora estaré al sèu costat. (*Parlant.*) Bé, lo cert es qu'estich com estava avans, no'm diu pas a quina de les dos accepta en definitiva per muller. Y les dos families qu'estàn a punt de arribar, tinch ganes d'anarmen d'aquí y trovarme a l'hora de ficar-me al llit.

JOAN. (*Desde dins.*) Allà... a la vora d'aquells testos de rossers lo trovarà.

NADAL. (*Asustat.*) ¿Una visita?

ESCENA V

NADAL y FLORENCI

FLO. (*Tot entrant y dirigintse cap a fora.*) Rès, un morralet de gra, palla y garrofes, poca cosa.

NADAL. ¿Florenç... vostè per aquí?

FLO. Déu lo quart, senyor Nadal.

NADAL. ¿Y a que dech la ditxa de?...

FLO. Me pensaba trobar a n'en Plàcit, y lo jardiner m'ha dit qu'había sortit ara, ara fa poch.

NADAL. No tardarà, y si lo vol esperar, podría fumar un cigarro aquí dins, aquí mateix,

FLO. ¡Moltes gracies! Pero crech que vostè podría donarme les noticies que volía demanar al sèu fill.

NADAL. (*Fentlo seure a la vora dels rossers*) Assentis y fumi, no fassi cap compliment.

FLO. No, mil gracies.

NADAL. Pero... perquè? (*Encenent un misto.*) Tinguí, aquí té foch.

FLO. Vostè es massa bò, pero avuy tinch mal de coll. (*S'aixeca.*)

NADAL. (Avuy ningú vol fumar, es particular)

FLO. Senyor Nadal; es una pregunta, tal volta indirecta la que jo vaig a dirigirli, pero com que'l conech, me consta que no en và me dirigiré a la seva bona fè, a la seva lealtat, a la seva franquesa.

NADAL. Pot creurer... (Y ara; ¿que voldrà aquet letxuguino?)

FLO. Oh! Cregui que avans m'he posat la ma sobre'l

cor, y dech dirli en confiansa qu'estich enamorat perdut per aquelles divines poncelletes.

NADAL (*Mirant*) Poncelletes .. quines?

FLO. Matilde y Lola.

NADAL ¿Què'm conta? De les dugues?

FLO. ¿Això'l sorprèn?

NADAL. No. (Lo mateix que'n Plàcit)

FLO. Y que'l méu bell ideal, es casarme ab una d'elles, qualsevol de les dugues.

NADAL. Permetim, pero'l méu fill...

FLO. Ja se qu'està en tractes ab les dos families, y com he tingut el gust d'indicarli, m'es del tot indiferent casarme ab una o ab l'altra, per lo tant vinch a suplicarli que'm digui a quina d'elles ha escullit a fi de fer la demanda de la mà que quedi vacant.

NADAL (*Confós.*) ¿Vostè'm demana quina?

FLO. Si, y li repetesch que'm dirigeixo a la seva bona fé, lealtat y franquesa.

NADAL. Es que jo ho ignoro per complert.

FLO. ¿Vostè no sab ab qual d'elles lo sèu fill se vol casar?

NADAL. ¡Li puch jurar que no!

FLO. Purament el bon desitj...

NADAL. Jo li estich altament reconegut, pero en aquest moment no li puch dir més que una cosa; esperis un'horeta.

FLO. ¿Una horeta? ¿Y perquè?

JOAN. (*Entrant.*) Senyor; allí hi ha un senyor, una senyora y una senyoreta, que pregunten per vostè.

NADAL. (¡Ay, Déu méu! Son ells. ¿Pero quin dels dos? ¿Els Vatentins o'ls Canivell? ¿Què fer? ¿Què dirli? Ba! Ba!) Feslos entrar.

FLO. ¿Alguna ocupació?

NADAL. Si. . una visita que no m'agrada gayre

LOLA. Sent aixís, el deixo. Ja tornaré y terminarém l'assumpte que tan preocupat me te. (*Nadal li indica la porta de la dreta.*)

NADAL. (*Mirant cap al fons.*) Els Canivells.

FLO. (*També mirant.*) Ells! (Are podré enterarme. Escoltaré desde aquest rosers. (*Se fica a dins.*))

ESCENA VI

NADAL, CANIVELL, donya RITA, MATILDE y FLORENCI
que de tan en tan treu una mica el cap

CANI. Oh! oh! ¡el bon amich Nadal! ¡tan aixurit! ¡tan trempat!

NADAL. (Com una guitarra sense bordons.) Donya Rita...

CANI. Sempre tan atalayat, tan matinè...

NADAL. (A Matilde.) Senyoreta... (Veyent un roser que porta Matilde.) Ah! ¡l'hermós roser!

CANI. (Baix a Matilde.) Apa, are es l'hora.

MATIL. Senyor Nadal, ¿me permet que li ofereixi?

NADAL. Còm? ¿es per mi? Però si'l conech, es la *Chromatella*.

CANI. Com faltaba a la seva colecció...

RITA. Y Matilde ha tingut l'idea de buscarli.

NADAL. ¿De veres? ¡Ah, Matilde, tan hermosa com bondadosa!

RITA. Ja l'estima lo mateix que a un pare.

CANI. (A Matilde baix.) Digues algo, bèsali la mà.

MATIL. Senyor Nadal... (Li pren la mà y la besa.)

NADAL. Déu la beneheixi. Es encantadora, divina. (Mentres el cap vert de'n Plàcit esculleixi a n'aquesta) Però prenguin asiento. (Senyalant el roser de Matilde.) El colocaré en el puesto d'honor, y jo, jo mateix el cuidaré.

RITA. ¿Que no ha vist al séu fill, aquest dematí?

NADA. Si... si... (¡Ja hi som!)

RITA. Tot li ha sigut perdonat. Els noys s'agradèn, com tenen los mateixos gustos y les mateixes idees...

MATIL. En Plàcit ens va demanar mil perdóns, y això ja puch dirli a vostè: 'm considero molt ditxosa.

NADAL. Vamos, me'n alegro molt, molt... (Y els Valentís que no poden trigar..)

CANI. Varem acordar ab el séu fill, que'm faria fer el borrador dels capítols, (Entregantli un pleh.) y aquí'l té.

NADAL. Perfectament (El pren y el guarda.)

CANI. Ja'l llegirà ab catxasa.

NADAL. Si això no porta pressa.

RITA. Tenim precisió de fer una visita aquí aprop, a Sarrià, molt a la vora de casa seva, ab permís de vostè, dintre un moment estarem de regrés (*S'aixequen.*)

NADAL. No fassin compliments. (¡Gracies a Déu!)

CANI. Ah! Ja me'n olvidaba, en l'escrit aquest que li he donat, hi ha una clàusula que tal volta la trobarà una mica forta, però sàpiga que no serà motiu pera...

NADAL. Me'n faig càrrech

RITA. Y aquesta vegada confío que rès vindrà a interrompre'l nostre projecte.

NADAL. En efecte, ho sabrèm dintre de poch.

RITA. ¿Qué vol dir?

NADAL. No rès, que allavontes estarà aquí en Plàcit y... fassin l'obsequi de passar per aquí, podran passar per la porteta del jardí (y aixís no es facil que's trobin ab els altres.)

RITA. (*A Matilde baix.*) Tòrnali a donar la mà.

MATIL. Senyor Nadal... (*Li besa la mà.*)

NADAL. (*Donantli un copet sobre la mà.*) Filla del méu... (No, no fos que no ho arribés a ser.)

(*Canivell, donya Rita y Matilde surten per la porta de l'esquerra.*)

ESCENA VII

NADAL y aviat FLORENCI

NADAL. La veritat es que'n Plàcit té rahó, es angelical.

FLO. (*Sortint.*) Diguim, senyor Nadal ¿Sab que vostè es un bromiste?

NADAL. ¿Es vosté? Jo'm pensava que ja hauría tornat cap a Barcelona.

FLO. No, m'he estat aquí escoltant sense cap mala intenció. ¿Com que'ls capitols ja estan estesos? Y vostè que'm deya que no sabia quina había entregat lo seu cor al fill de vostè.

NADAL. Li asseguro que jo encara no estich segur; dins d un moment arribarà'l méu fill.

FLO. ¿Y que'n tinch que fer jo del seu fill? Si ja sé que s'ha compromès ab la Matilde. Sent aixís jo'm decideixo per la Lola (*Mirant cap al*

fons) ¡Quina casualitat! Ells mateixos ens
venen a trobar
NADAL (Rodi la bola.)

ESCENA VIII

Dits, VALENTÍ, donya EULARIA y LOLA

EULA. Aquí'l tenim. Mira, mira al simpàtich senyor
Nadal.

NADAL. Senyora.

VALEN. Déu el guardi de mal, estimat amich méu.

NADAL. Senyoreta... (*Veient que Lola porta un roser a
la ma.*) (També porta un roser.)

EULA. Lola, regala aquesta planta al senyor, en re-
cor de la nostra simpatía y verdadera amistat.

FLO. (Que seria'l seu sant)

NADAL. ¿Còm, senyoreta, vostè's digna regalarme?... Jo
no sé si dech...

VALEN. Es la *Centifolia cristata*.

NADAL. (*Prenentla y examinantla.*) Pero si es la que'm
faltava a la meva colecció.

EULA. Com la Lola l'había sentit lamentarse de la
seva falta entre'ls rosers que vostè té, ha tingut
la bona idea...

NADAL. Ah! Senyoreta, com li agrahiré prou jo...

VALEN. (*Apart a Lola.*) Dónali la mà; aquest es el
moment.

LOLA. (*Apart a Valenti.*) Pero, papà...

VALEN. (*Ab sequedat a Lola.*) Dónali la ma.

LOLA. (No'n te ell la culpa.) Senyor Nadal... (*Li aga-
fa la ma y li besa.*)

NADAL. ¡Oh, senyoreta Lolita! (Y qu'es xamosa.) (*Dei-
xant el roser al costat del que ha porta Matilde.*) El
vaig a colocar en el puesto més distingit y el
cuydaré jo, jo mateix. Pero vostès em contem-
plan massa y això no's pot tolerar.

EULA. Vamos, deixemho corre. ¿Que val aquesta
friolera al punt a que han arribat les coses?

VALEN. Quan avuy mateix se firmen els capitols...

FLO. Còm, còm, Lolita, ¿vostè's casa?

EULA. ¿Vostè per aquí? Pero, vamos, davant d'en
Florenci ja podèm parlar ab tota llibertat, ja

- l'assumpte serà aviat del domini públich. Si, Florenci, la Lolita va a contraure matrimoni.
- FLO. ¿Y, qui es l'afortunat?
- VALEN. ¿Qui ha de ser? En Plàcit.
- FLO. ¿El fill del senyor Nadal?
- LOLA. Pero, mamà...
- EULA. Calla!
- LOLA. (Protesto, y m'hi oposo.)
- EULA. ¿El casament ja està acordat, no es veritat?
- NADAL. Si, si, en principi.
- FLO. (*A Nadal.*) ¿Això es piramidall! Ja m'explicarà vostè...
- NADAL. (*A Florenci.*) Ja li he dit que jo no se rès. Espera al meu fill.
- FLO. (¿El seu fill? . . .) Sempre el seu fill, aquest home sembla alelat!
- VALEN. (*Acostantse a Nadal* Y bé, ha tingut temps suficient pera borrar les clàusules dels capítols?
- NADAL. (*Confús.*) Si, efectivament. Si, aquí'ls tinc. (*Se'ls treu de la butxaca.*)
- VALEN. Si m'ho permet m'enteraré del seu contingut.
- NADAL. Pero no a n'aquí.
- VALEN. ¿Què vol dir?
- NADAL. Allà baix, sota la glorieta, al cap de vall del jardí, allí estaràn ab tota comoditat y ningú vindrà a destorbals.
- VALEN. (*A Eularia.*) Vina, costelleta meva. (*A Lola.*) Dona la mà al senyor Nadal, la teva felicitat.
- LOLA. (*A Valentí.*) Però, papà...
- VALEN. ¡Es la teva felicitat!
- LOLA. Senyor Nadal.. (*Li besa la mà*) (Oh! ¡estich frenètica!) (*Nadal entrega'ls papers a Valentí, y els acompanya fins a la porta de l'esquerra.*)

ESCENA IX

NADAL y FLORENCI

- NADAL. (Jo crech que no estich bò. Veyàm si la familia Canivell...*) (*Se'n va cap al fons.*)
- FLO. (*Detenintlo.*) Un moment, senyor Nadal; ara parlarèm tots dos.
- NADAL. Dispensim, però estich molt ocupat.

FLO. Sembla impossible que's dediqui a fer aquets paperots tan inconvenients y a la seva edat.

NADAL. ¡Com s'enten!

FLO. Una persona que fins fa poch donaba tè de lo que passaba en una part de mon. encare que petita. Jugar d'un modo tant poch delicat ab dugues reputades families, donantlis esperances que no poden ser certes, y tot, perquè? per dugues misserables plantes, per dos rosers per una *Chromatela* y una *Centifolia cristato*.

NADAL. Jo?

FLO. Això no te nom, es vergonyós, piramidalment vergonyós.

NADAL. ¿Sab que ja'm comensa a fastiguejar, vostè?

FLO. Perfectament. ¡Ja n'hi ha prou!

NADAL. Espera al'méu fill.

FLO. No, senyor, no esperaré al séu fill. Ja'n tinch prou, y aixís que'l méu cavall hagi acabat de menjar lo contingut del morralet que li han posat, m'escapo d'aquest siti.

NADAL. Ho celebraré.

FLO. Però seguiré impertèrrit lo camí més recte y més curt, encare que degui trepitgar ab los dos peus, certes interessades especulacions.. de... floricultura

NADAL. Però li repeteixo. .

FLO. Tinch l'honor de saludarlo ab la consideració que vostè's mereix. Vaya! Só de la crem de la bona societat barcelonesa. Socio del Jokey-Club, del de regates, del Circol Equèstre, y no hi ha en tot Barcelona qui li mani com jo un tilburi a tot escape, y no crech que's pensi que tinch necessitat de ser l'hazmerreir, l'arlequí, la joguina d'un vell caduch com es vostè. Si es servit. (*Se treu la cartera y li dona una targeta.*) La targeta. (*Moviment del senyor Nadal.*) No, no, no, no, rès: es irrevocable. Molt servidor de vostè Tant de gust en vèurel. Posim als peus d'aquestes senyores. Tantes espresions al séu fill, y. . ja ho sab... o revuar, senyor de Nadal. (*Se'n va precipitadament*)

NADAL. Si? Donchs mii a: a miques.

(*Esquina y llensa la targeta. Torna a*

entrar Florenci, se dirigeix furiosament cap al senyor Nadal, sembla qui sab lo que vulga dir li, y al últim li diu:

FLO. Passihobé! (*Se'n va.*)

NADAL. ¡Bon viatge, y a may més, y espressions a qui les vulga! ¡Quin jovenet més carregós!

ESCENA X

NADAL, CANIVELL y donya RITA

NADAL. (*Mirant el rellotge*) En Plàcit no pot tardar y allavors tot se posarà en clar ¡Déu meu! ¡y quina calor que tinch! (*Se deixa caure en un banch aixugantse el front.*) Y això no es natural.

RITA. (*Entrant.*) No hem trobat a casa als amichs que buscabem y com vostè'ns esperaba...

NADAL. Els esperaba ab ansia (*Mirant cap a la dreta.*)

CANI. ¿Què busca a Matilde? La pobreta s'ha quedat estassiada mirant el séu jardí y el jardiner que regaba.

NADAL. Ha fet perfectament Pero, prenguem assiento. (*S'assenten donya Rita y Canivell*)

RITA. Y com, per altra part, aviat formarà en la familia de vostè per lo séu matrimoni, ja hi comensa a pendre afició.

NADAL. Es veritat. (Si... esperéu al méu fill que'l crech molt capàs d'haberse enamorat de qualsevol mulata que haurà trobat en lo seu camí.)

CANI. Y bé, ¿que'n pensa de la clàusula aquella?

NADAL. ¿Quina clàusula?

CANI. La octava.

NADAL. Encara no he pogut examinarla.

RITA. Millor! Hem reflexionat y la tatxarèm.

CANI. Preferim deixar en llibertat al séu fill, per lo que's refereix al escriu; fassi'l favor de donarme'l borrador que li he entregat. Passaré una ratlla sobre la clàusula octava.

NADAL. (*Treyentse uns papers de la butxaca y donantlos a Canivell.*) Si, si, esborri. (Això'm farà guanyar temps y.)

CANI. (*Obrint y repassant lo contingut del paper.*) Deyam, donchs, la clàusula octava.

RITA. (*Qu'està al costat del seu marit, inspeccionant el paper.*) Mirala, aqui la tens.

CANI. (*Llegint*) Lo senyor don Plàcit Nadal... en testimoni de la estimació. . (Que es això!...) y amor que professa a la senyoreta donya Dolors Valentí, l'hi...

RITA. (*Molt admirada.*) Valentí? (*S'aixeca y va detà del seu marit llegint els capítols.*)

NADAL. (Vatua listo, qu'he canbiat els borradors.)

CANI. (*Fullejant.*) Per tot està escrit el nom de Valentí. ¿Vol fer lo favor d'esplicarme aquest enigma?

ESCENA XI

Dits. VALENTI y donya EULARIA

VALEN. (*Entrant ab molta furia v ab lo borrador dels capítols a la ma.*) ¡Això es una burla de mala lley, sense nom!

EULA. (*Furiosa.*) ¡Una mistificació!

VALEN. En totes les clausules el nom de Canivell

NADAL. (Es clar, el cambi; ara vé el bò.)

CANI. ¿Els Valentis aquí?

VALEN. ¿Els Canivells?

CANI. (*A Valentí.*) He esperat inutilment a'ls séus testimonis.

VALEN. (*A Canivell.*) Tampoch he vist els de vostè.

ESCENA XII

Dits, MATILDE, LOLA y FLORENCI y mes tart PLACIT y LLUIS

MATIL. ¿Què passa?

LOLA. ¿Què son aqueixes veus?

FLO. Jo m'interposaré entre ells.

CANI. (*Al Sr. Nadal.*) Ja es hora de que s'expliqui, senyor Nadal; no's pot jugar impunement ab una familia decent com la nostra.

VALEN. Ab dos families, per millor dir.

FLO. Dispensim; ab tres families, perque jo també.

CANI. ¿Vol fer el favor de dirnos quin d'aquets dos borradors es el verdader?

NADAL. Me sembla que no hi ha motiu suficient pera que tots gallejin, jo soch un antich notari y per lo tant so's demano viure ab tranquilitat y pau possible, y que'm deixin regar y cuydar les meves plantes y roses. En Plàcit ha sortit

- y dins un moment es presentarà y allavores...
- PLA. ¿Què hi ha? ¿Què passa?
- NADAL. ¡Gracies a Deu! ¡De quin compromís em treus!
Si trigues cinch minuts més. jo crech que'm
tornaba boig..
- PLA. Calmis, papà, calmis.
- CANI. Cuyti, Plàcit; espliquins d'un cop, qu'es aquest
enigma
- PLA. Enigma?... Sí, diu bé. senyor de Canivell; es
la verdadera frasse, lo sol calificatiu que pot
apropiarse a la conducta per mi observada.
- RITA. Vejàm donchs; espliquis.
- VALEN. Just; que s'espli·ui.
- PLA. Ferit en lo bell mitj de l'ànima per un desen-
gany antich. sento odi instintiu a totes les
noyes, a tots los pares y a totes les mares que
aprecien en més o en menos a un nuvy, se-
gons quin siga lo trinch del or que fassi. Al
rebre aquell desengany, y a partir dels princi-
pis de ls meus estudis psicologichs, he jutjat a
les seves filles y a vostès davant del tribunal
- NADAL. Oh! ¡Quin cor te mes bòl
- PLA. Donació de vint mil duros a n'en Lluís com
premi d haverme salvat la vida y recompensa
a la noblesa del seu elevat caràcter. Donació
de cinquanta mil duros a n'el meu pare, per
l'excesiu carinyo que'm porta y perque puga
extendrer en més gran escala la afició que té
a n'als rosers y a la floricultura y donació a mi
del resto de la cantitat que vostès saben, per-
que prou n'hi ha ab ella, pera passar una vida
decorosa y modesta.
- LLUIS. Més..
- NADAL. Pero, home, ni...
- PLA. Ni una sola paraula. Senyors de Valentí, jo'ls
torno a demanar pe'l meu amich Lluís Prats,
la mà de la seva estimada filla Lola. ¿Volén
donàrmela? Pensin tho y no'ls dolga perdrerm
a mi, ja que ell desde ara, es lo mateix que jo,
un mitj millonari.
- VALEN. (*A Eulúria.*) Y té rahó. Vint mil duros que ell
ara li ha donat, y..
- EULA. Y els vint mil duros que ja te en Lluís y lo que
nosaltres donèm a la nòya...

VALEN. (*Prene t lo bras de sa filla.*) Senyor don Plàcit, dech parlarli ab lo cor a la ma, la meva filla feya ja temps qu'estimava a n'en Lluís, y..

EULA. Ara mateix m'ho estava dihent.

VALEN. Y ara, en aquest mateix instant sento una veu interior que'm crida: No; no sacrificuéu a la vostra ignocenta filla. Lola es casarà ab lo estudiós y distingit arquitecte que li va salvar a vostè la vida.

LLUIS. Oh! ¡Gracies, senyor de Valentí!

LOLA. ¡Ah, quina ditxa!

EULA. ¿Vejàm ara ell què fa?

LOLA. Gracies, Plàcit.

PLA. (*A Lola.*) Havía consultat lo sèu àlbum. Ara, senyor de Canivell, jo soch lliure, puch assegurarli que'l méu cor està completament de acort ab les meves paraules, y per lo tant li demano la ma de la seva filla.

VALEN. (¿Què diu?

EULA. (

FLO. (Pero y a mí... ¿que'm queda? Aquest xicot no fa més que donar voltes.

EULA. (*A Valenti.*) Anemsen.

VALEN. Senyors... estiguin bons. Anèm, Lola.

LLUIS. Fins a la vista, Plàcit.

PLA. Fins a la vista. (*Saluden y se'n van*)

FLO. (Vejàm; esperèm si potser encara'm queda lliure aquesta.)

ESCENA ÚLTIMA

CANIVELL, donya RITA, MATILDE, NADAL y PLACIT

CANI. Permetim que li digui.. pero la posició de vostè no es com la d'avans.

MATIL. Papà... ¿y què hi fa?

RITA. Bé home; concedeixeli.

CANI. Una donació de sis centes mil pessetes, cambia un poch la cosa.

PLA. No'm parlèm més, es irrevocab'le.

CANI. Pero, home...

PLA. Pregúntili al papà, es antich notari..

FLO. Plàcit, vostè ha jugat ab mí. Si vostè duya les intencions que acaba de manifestarnos ara devía avisarme y...

- PLA. No, no debía, perque ab lo ridicul que li estich fent passar, es com he volgut castigar lo séu afany de voler casarse sens amor y no més que per voler fer un bon negoci.
- FLO. Si? Donchs d'aquí un moment vindrán los méus padrins y que decideixin
- PLA. Envihils, que riurèm.
- FLO. Fins a la vista.
- MATIL. Oh! Plàcit!
- PLA. No hi ha por, d'aquí una estona ja sentirà un altre trinch d'or que'ns el distregui.
- NADAL. (*A Canivell.*) Per motiu de sobrevinensa de fills... Lley octava del còdich romà... que correspon a la lley octava, títol quart y partida quinta.. se podrà revocar la donació. (*A Plàcit.*) ¡Quin perillàn! ¡Com n'has sortit! Quin sàtrapa que n'hi ha de tú.
- PLA. Ja comprench. ¡Ja, ja, ja!
- RITA. ¿Què tens, ara?
- CANI. La donació entre vius es revocable sempre que... (*Baix a Eularia.*) (se tingan fills de llegitim matrimoni,) y com per altre part la germana del mort es vella y soltera...
- RITA. Ja entench. ¡Ja, ja, ja! (*Rihent.*)
- MATIL. ¿De què riuhen?
- RITA. (*A Matilde.*) La donació es revocable sempre que... (*Reprementse*) Rèsl!
- CANI. (*A Nadal.*) Voldria veure la figura que faràn els Valentís el día del bateig. Però, diguim, senyor Nadal, ¿si'l cel no'l concedís la ditxa de la paternitat?
- NADAL. Ah! Allavors sería lo que volgués Déu.
- PLA. Si; y jo'ls responch de que serèm ditxosos encara que la fortuna rebaixi a molt menos la cantitat que ja he reduhit ara La felicitat y la verdadera ditxa de la vida, sempre's fundaràn més en que s'estimin ben bé los dos que s'uneixin, que no pas en sentir sens amor y constantment a les nostres orelles aquell so- roll matador de tantes ditxes y cegador no més del misserable avaro, que'n diuhen lo trinch del or.

AMERICAN AMERICAN

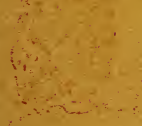
AMERICAN AMERICAN

AMERICAN

AMERICAN

Faint, illegible text on the left side of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Main body of faint, illegible text on the right side of the page, appearing to be bleed-through from the reverse side.

LA ESCENA CATALANA

59 OBRES PUBLICADES

	Acles.	Rs.
Lo Contramestre, <i>drama</i> .	3	8
Las Kuras del Mas, <i>drama</i> .	3	8
Las Joyas de la Roser, <i>drama</i> .	3	8
Lo Ferrer de Tall, <i>drama</i> .	3	8
Los Segadors, <i>drama</i> .	3	8
Amor telefònic, <i>comedia</i> .	1	4
Las claus de Girona, <i>drama</i> .	3	8
El Tsch, <i>drama</i> .	1	4
Lo monjo negre, <i>drama</i> .	3	8
Permètim!... <i>sainet ltrich</i> .	1	4
Dillúns de sabater, <i>sainet</i> .	1	4
Sota Terra, <i>drama</i> .	3	8
El casament per forsa, <i>com</i> .	1	4
La nit de Reys, <i>drama</i> .	1	4
Lo Rector de Vallfogona, <i>drama</i> .	3	8
La mà de mico, <i>rondalla dramàtica</i> .	1	4
Historia de Cristòfol Colóm, <i>monòlech</i> .		2
La Presentalla, <i>comedia</i> .	3	8
Un Malalt, <i>monòlech</i> .		1
Café y Copa, <i>comedia</i> .	1	4
La Banda de Bastardía, <i>drama</i> .	3	8
El Ordinari Henschel, <i>drama</i> .	5	8
El Barber de Sevilla, <i>comedia</i> .	4	8
Baratería, <i>drama</i> .	2	6
El viatge del senyor Pons, <i>comedia</i> .	4	8
O Rey o rès, <i>drama</i> .	3	8
La Rosa Blanca, <i>drama</i> .	3	8
La familia Grill, <i>comedia</i> .	1	8
Un bon home, <i>monòlech</i> .		2
L'apotecari d'Olot, <i>comedia</i> .	3	8
La dèria de don Pau, <i>comedia</i> .	1	4
De festa major, <i>comedia</i> .	1	4
Las francesillas, <i>comedia</i> .	3	8
Vides pariones, <i>drama</i> .	1	4
L'amich Cirera, <i>comedia</i> .	1	4
Lo forn del Rey, <i>drama</i> .	3	8

	Acles.
Les germanetes, <i>caricatura</i> .	1
La Gloria a casa, <i>comedia</i> .	1
Un cop de telas, <i>didlech</i> .	1
Un manresà del any vuit, <i>drama</i> .	3
Perdiu per Garsa, <i>comedia</i> .	3
Comedia de comedies, <i>farsa</i> .	1
Los pescadets de san Pol, <i>sarsuela</i> .	2
La sabateta al balcó, <i>comedia</i> .	2
La mà del home, <i>monòlech</i> .	
Lo dir de la gent, <i>comedia</i> .	3
Els dos sargentos francesos, <i>drama</i> .	3
Porten rès de pago?... <i>vaudeville</i> .	3
El detective Scherlök Holmes, <i>comedia dramàtica</i> .	5
El Lladre, <i>comedia dramàtica</i> .	3
Estil Imperi, <i>epissodi galan</i> .	1
La Creu de la Masia, <i>drama</i> .	3
El Magistrat, <i>farsa</i> .	3
Miqueta y sa Mare, <i>comedia</i> .	3
Ceguera, <i>idili dramàtic</i> .	1
A cor distret, <i>sagetes noves, comedia</i> .	3
L'exministre, <i>drama</i> .	3
Lo Lliri d'aygua, <i>balada</i> .	3
Lo Trinch del Or.	4

